SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principle Cities of the United States.
SANDARA
3331 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Boulevard 0406

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principle Cities of the United States.
SANDARA
3331 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Boulevard 0406

METAI XVII. 3331 S. Halsted St. Chicago, Ill. Penktadienis Sausis-Jan., 10 d., 1930 m. KAINA 5 CENTAI. 373 Kensington Ave No. 2.

Vokietija Nusileido Skolu Klausime

LENKIJAI GRESIA RUSIJOS LIKIMAS

Taip sako Adolfas Novačinskis.

Varšuva. Elta. — Buvusis stambus lenkų dvarininkas ir Podolės žemės ukio draugijos vadas Prof. Urbanskis parašė 4 knygas, kuriose labai kruopščiai ir sąžiningai sukatalogizavo apie 200 lenkų dvarininkų sodybų, kurios buvo sudegintos ir sunaikintos Podolėj, Valuinėj, Ukrainoj, Minsko krašte ir Latgalijoj.

Toms knygoms žinomas lenkų publicistas A. Novačinskis paskiria ilgą straipsnį "Gazetoj Waršawskoj". To straipsnio pradžioj Novačinskis liudnai konstantuoja, kad su tomis sodybomis amžinai žuvo pusantro šimto mažesnių ar didesnių meno kurinių kolekcijų ir paveikslų galerijų, žuvo Sevro, Saksonijos ir lenkų garsiausių fab. porceliana, pilnos didžiausių retenybių ir liuksurinių leidiniu bibliotekos stebuklingi krikštoliniai, garsios Dancigo spyntos, Venecijos vedrodžiai, olandų tajansai, belgų pinikai, jau neskaitant puikių arklidžių, kučių ir dirbtiniu grotų ir tt.

Paskui Novačinskiui kyla refleksija, ar tai, ką lenkai dabar pergyvena, nėra koki aperspektyvinė santrumpa to, ką pergyveno carištiškoji Rusija nuo 1904 iki 1917 metų.

"Aplinkui jau galima girdėti ir skatyti, rašo Novačinskis, ir tas pačias nuomonęs, tas pačias provokacijas, kurias tada kartojo pastovus monarchijos ir autokratijos gynėjai ir idealogai.

SHARKEY KAUSIS VASARIO 27 D. SU ANGLU PHIL. SCOTT.

Susirėmimas įvyks Miami Floridoj.

Pirmas aiškus Sharkio žingsnis į pasaulinį bokso čempijonatą bus daromas Vasario 27 dieną, kuomet jis susikibs su pasižymėjusiu anglų boksininku Phil Scott.

Tai bus taip sakant, paskutinės "semi-finals" kumštynės. Laimėtojas turės progos susikibti su vokiečių mažnu Max Schmeling.

Bus oficiališkai praneša, kad kiekvienas kovotojas gaus 25 nuoš. visų įeigų, nors privatiškai kalbama, jog Sharkey gavęs garantiją $75,000 ir 37½ nuoš. įeigų prie vartų.

Dabartiniu laiku Sharkey randasi Miami su savo šeimyna, o jo priešimas oponentas Phill Scott tik ką išplaukė iš Anglijos.

Mergaitė turi 4 kojas:

Zanboonga Mindano sala yra netoli Philippinų salų. Čia randasi mergaitė 6 metų senumo, kuri turi 4 kojas. Ar ne keistas

Naujas Teisybės Žodis Apie Lenkus Anglų Spaudoj.

Pereitą mėnesį žinoma anglų knygų leidykla **Hutchinson and Co.** išleido knygą vardu **"Pamišimo vaisiai"**—The Fruits of Folly. Autorius nepažymėtas.

Prieš rašydamas šią knygą autorius apvažinėjęs stambiasias Europos sostinęs ir turėjęs visą eilę pasikalbėjimų su žymiausiais Europos politikais ir premjerais. Aplankęs tarp kitko Varšuvą ir Gdynę.

Knygoj tarp kito ko yra 30-ties pusl. skyrius "Lenkijos problema". Čia autorius analizuoja susidariusą padėtį Aukšt. Silezijoj, Karidoriuje, Dancinge ir Rytprusiuose.

Apie A. Sileziją rašoma:

"Lenkija yra priversta savo anglį parduoti į užsienius su dideliais nuostoliais. 1926 metų Anglijos angliakasių straikas buvo Lenkijos laimė ir greičiausia išgelbėjo Lenkiją nuo visiško bankroto. Tais laikais Lenkija įsitvirtino Skandinavijos rinkoje ir dabar dar patenkina didesnę jos reikalavimų dalį"

Del Gdynės rašoma, kad tas uostas išsiplėtė daug greičiau ir labiau nei to galima tikėtis, bet jis lenkų statomas ir labai remiamas grynai politikos tikslais. Dancigą autorius konstantuoja esant grynai vokišku miestu, kuris ne tik istoriškai, bet ir sentimentališkai linksta prie Vokietijos.

Kalbėdama apsie koridoriu autorius atkreipia dėmesį ir į žinomuosius lenkų apetitus aneksuoti Rytprusius, bet čia pat pastebi, kad lenkai, tur but neįvertina padėties: negerai, esą, butų prie esamų 11 milijonų tautinių mažumų pridėti dar naują porciją ir du ir pusę milijonų Rytprusių.

Autorius prieina prie išvados; kad nenormali ir neišlaikoma padėtis, kokią sudaro lenkų koridorius, reikalauja butinai peržiurėti Versalio sutartį.

Lenkų spauda, žinoma, kelia del šios knygos didelį triukšmą, taip pat šaukdami, kad jos autorius yra vokiečių papirktas.

Kaip ten yra taip, bet jis tiesą sako. Kitaip sakyti gali tik nežinantieji, esamomis padėties išlaikymu suinteresuotieji ir...lenkų papirktieji.

"Gydo" Ligonių Kasas.

Vilnius, (Elta) — "Vilniaus Rytojus" praneša, kad Vilniaus ligonių kasoj vedama "sansacija". 22 darbininkai atleisti nuo darbo nuo šio mėnesio 1 d. Tolesnių ligonių kasos darbininkų atleidimų laukiama apie naujus metus.

Gera vištа:

Mendohte, Ill. Carrie Baker turi vištą, kuri padeda į 2 dieni 7 kiaušinius, tokiu vištu mažai gaudymo iš Canados pusės būt.

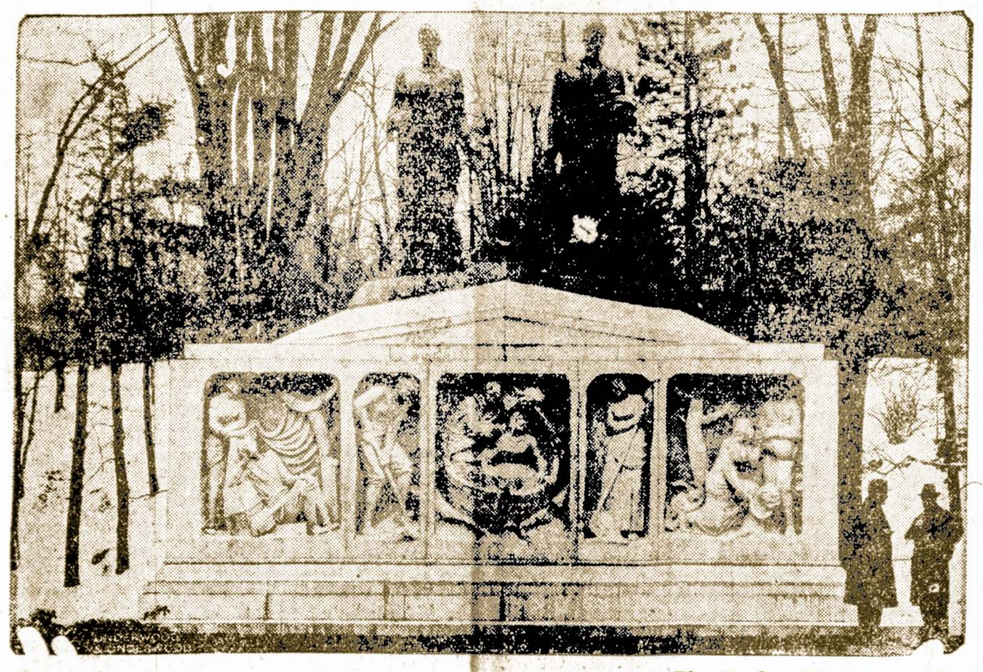

Ši stovyla pastatyta pagerbimui ankstyvų taikos pionerių, Elm Parke, Worcester, Mass. Pastatymas kainavo 100,000 dolerių.

Bedarbė Suv. Valstijose Mažėjanti.

WASHINGTON, D. C. — United States Department of Labor darė tyrinėjimus visoj šalyj apie biznio stovį ir bedarbę. Surinktos žinios rodo, kad šie 1930 metai žada buti džiuginanti darbo atžvilgiu.

Tęsime kelių šie metai viršis keliais milijonais 1929 metus.

Gelžkeluose bus samdoma daug naujų darbininkų.

Automobilių idnustrija šiuo laiku truputį šlubuoja, bet pavasariui atėjus ji vėl pradės normaliai veikti.

Statyboj gal ne visi amatninkai ras darbo žiemos laiku, bet pvasaryj statyba businti vėl normali.

Audimo — ypatingų permainų nesimato. Pasiliks toki pat kaip ir 1929 metais.

Agrikulturoj — reiškiasi gyvesnis judėjimas.

Čekų Prezidentas Rengias Pasitraukti.

Dr. Masaryk ieško sau įpėdinio.

Per ilgą laiką gandai vaikščiojo, kad dabartinis Checho — Slovakų prezidentas Dr. Thomas Masaryk trauksis iš savo vietos ateinančio kovo mėnesyj.

"Česko-Slovo" laikraštiy Dr Masaryk pareiškia, jog galutino nuosprendžio šiame klausime dar nepadarė ir nedarys be pasitarimo su ministerių kabinetu.

Jeigu atsirastų įpėdinis, kurio politiniai gabumai ir budas tiktų tam atsakomingam darbui, tuomet jis neabejotinai įteiktų jam savo ofisą.

Dr. Masaryk užbaigė, kad kiekvienam atvėjyj jis neapleis prezidento pilies vien tik tam kad pailsėti. Jo troškimas esąs parašyti keletą veikalų.

Būtlegerius sugauna:

Buffalo ir Fort Erie Ont. Keturios linijos lempų ir veidrodžių prie tilto yra pritaisyta del gaudymo iš Canados pusės būt.

Šia Savaite

Pražydo kvietkai:

Logansport, Ind. pas Albert Burgman, namus pražydo vadinama Hyacinths gėlė. Kelios mailės nuo tos vietos žmonės ausis nušala. Kaip nelygus oras.

100 metų ūkininkas.

Whetestown, Ind. Wm. Miller šventė savo gimimo dieną ir kirto medžius savo ūkyje, turėdamas 265 akrus žemės. Jis atvažiavo kaip čigonas su uždengtu vežimu 1852 m. iš Green County, Tenn. ir dar gali visokius sunkius darbus atlikti savo ūkyje.

Seniausias žmogus:

Trans - Jordon Mesopotamia Mohommed Musselman Sheik yra gimęs 1809 ir turi 120 m. Visi gyventojai jį skaito kaipo seniausį žmogų pasaulyje.

200 Pajų į dieną:

Willmington, Ohio. Rachel Strabuck, 200 pajų iškepa į dieną paprastame pečiuje ir pristato į valgyklas šviežius, iš kurių sau ji padaro pragyvenimą.

100 Orlaivių sutelpa:

Navy Yard ant laivo U. S. S. Saratoga sutelpa daugiaus kaip 100 orlaivių visokio stiliaus vartojimui karės lauke.

Balvonas aprėdytas polycmonu:

West Lafayette, Ind. Automobilistams kelią rodyti pastatytas balvonas aprėdytas policijos drabužiais ir pastatytas gatvėje rodo ženklus kada sustoti.

Geležies dirbtuvė:

Richmond, Va. Čionais randasi pirmoji geležies dirbtuvė Amerikoje.

Naujos mašinos:

Los Angeles, Cal. Pas vieną firmą mašinos atlieka ofiso darbininkų darbą Knygvedystę "cash register" bile žmogus gali dirbti. Pirmiaus dirbo 10 klerkų, dabar paliko tik 3. Mašinos mažina darbininkus.

Trumpai prezidentavo:

Mexico City. Pedro Lasenrion buvo prezidentu per 40 minutų. Vasario mėn. 1913 m. per tą patį laiką viena diena buvo net 3

Kodel Lietuva Neturi Su Rusija Bendrų Rubežių?

Savo laiku žymus bolševikų diplomatas Besiedovskis, bet dabar patekęs neištikimųjų tarpe išleido savo atsiminimus, kuriuose paliečia ir nustatymą sienų tarp Rusijos ir Lenkijos. Jis rašo:

Kodel Lietuva neturi su Rusija bendrų rubežių?

Šis Lenkijos ruožas — okupuotoji Lietuva turi savo istoriją. Kada Rygoj ėjo derybos su Lenkija, lenkų diplomatui pasisekė išderėti iš SSSR tarp jos ir Lietuvos teritorijos siauras žemės ruožas.

Velionis Joffe, pirmininkas SSSR delegacijos, del to reisinosi tuomi, kad taike derybų Kronštadte įvyko sukilimas ir Leninas tiesiaus susisiekimo laidu pats ragino paskubinti pasirašyti sutartį. Pikti liežuviai tačiau kalba, kad Joffe tai padarė menkai žinodamas geografiją, nesuprasdamas, kad tuomi Rusija bus atskirta nuo Lietuvos.

Lenkų atst. Grabskis rašo savo memuaruose, kad jis turėjęs direktyvas šiame klausime nusilesiti, ir Joffei pareiškus daugiau atsparumo, Rusija turėtų bendrą rubežių su Lietuva.

Kaip nebutų, bet 1923 m. rudenį šis siauras tarp Rusijos ir Lietuvos koridorius suvaidino didelę rolę.

Tokiu budu, ruošiant žygį Vokietijon, teko išrišti tranzito klausimas. Tas padaryti buvo manoma botagu ir ragaišiu. Ragaišio klaus. nebuvo išrišts, o del botago, tai Lenkijos komunistų partijai įsakyta padidinti veiklumą, o karo diversinei organizacijai pardėti darbus....

Dr. Alseika Atvyko Kaunan.

Žymus Vilniaus lietuvių veikėjas, pirmininkas "Kulturos" draugijos ir vietinės lietuvių poliklinikos prezidentas

Lenkai Nepatenkinti Briando Politika.

Varšuva — Lenkų-francuzų, pastarąjoju laiku santikiai pakitėjo. Lenkų visa spauda garsiai kalba ir reiškia didelį nepasitenkinima francuzų užsienių reikalų minst. Briando politika ir smarkiai kritikuoja parlamente pasakytą jojo kalbą, kurioje jis pareiškė, kad Lenkija yra pavojum Europos taikai.

Lenkų politiniuose rateliuose pasireiškė mintis, kad Briandas buk prisideda prie vokiečių vedamos propagandos prieš lenkus.

Lenkų dienraštis "Przedswit" reikalauja, kad Briandas pasiaiškintų.

Taip, rodakai turi drąsos reikalauti Briando pasiaiškinimo. Bet kodel jie nepasiaiškina už sulaužimą Suvalkų sutarties ir už užgrobimą Lietuvos Sostinės Vilniaus?

Kariuomenė Turi Buti Už Politikos Rybų.

Ryga — Pasikalbėjime su "Jaunakas Zinas" korespondentu, teko patirti, kad naujas karo ministeris generolas Vacietis pareiškė, kad kariuomenė turi buti už politikos ribų. Tęsdamas pradėtą kariuomenės reorganizaciją, generolas nusistatęs svarbiausią dėmesį kreipia į kariuomenės ekanominį gyvenimą. Kariuomenės vadovybėje, atsižvelgiant į šių laikų reikalavimus ir praktiškus sumetimus, jokių asmenninių pakeitimų neįvyksią, nes jej esą žmonės, kurie jau parodę savo sugebėjimą eiti pavestas jiems pareigas.

Lenkai Gabenasi Iš Lietuvos Bombas?

Vilnius, Elta — "Dzien Wilenski" praneša, kad ties Filipovu suimti 2 lenkai iš Lomžos, kurie esa gabeno iš Lietuvos 40 bombų. Apklausinėti, jie pareiškė, kad šias bombas įsigijo žuvims kurtint. Tuo reikalu vedamas tardymas.

Bankrutuaja Lenkų Miestai.

Varšuvos žinios praneša, kad didžiuma Lenkijoj miestų Posen ir Lodžio apielinkėje bankrutuoja ir nepermatoma šaltinlų iš kurių lenkai galėtų gauti pinigų apsimokėti darbininkams. Rodakai didesniuosius miestus jau yra užstate svetimšaliams, bet dabar jau atrodo, kad jiems tai reikės padaryti ir su mažesniais. Mat jie moka užgriebti svetimas žemes, bet nemoka jųjų užlaikyti bei tvarkyti.

Graborius viską valdo:

Santa Rosa, Cal. Viena graborių firma užlaiko kapines ir grabus pardavinėja. Piliečiai

SUTINKA DUOTI BUV. PRIESAMS GARANTIJAS

HAGUE, Holandija. — Sausio 9 d. Vokiečių delegacija, alijantų spaudžiama, nusileido, atmainė savo ankstyvesnį nusistatymą ir sutiko pasirašyti protokolą. Pasirašymas šio protokolo, reiškia sutikimą pildyti Youngo planą mokėjime karinės pabaudos.

Alijantai, o labiausiai francuzai likosi patenkinti ir žiuri labai pasimistiškai, kaipo į didelį laimėjimą ir tuomi posėdis tapo pertrauktas.

Nors vokiečiai, negalėdami argu neturėdami pajėgų atsispirti ir nusileido, bet jie žiuri į šį planą labai pasimistiškai ir davė suprasti alijantams, kad praeis dar daug laiko, kol galutinas protokolas bus pasirašytas, argu kol Youngo planas įeis į galę. Tai reiškia, kad nors jie ir sutiko, bet bus sunku juos priversti pildyti.

Lenkai Gabenasi Karo Medžiagą

Berlynas, Elta —"Deutsche Allgemeine Zeitung" praneša, kad didelis lenkų transporto laivas "Vilia" atplaukė į Dancigą iš prancuzų karo uosto Šerburgo ir atvežė didelį transportą karo medžiagos ir 70 tankų.

Lenkai Žaidžia su Bombomis.

Varšuva praneša, kad bomba apdaužė lenkų insurgentų paminklą kuri jie pastatė dar 1920 metais Katovicz mieste. Sakoma, kad šios eksplozijos "inžinieriai" buve vokiečiai, kurie yra nepatenkinti lenkų šeimininkavimu vokiečiais apgyventose vietose.

Kaune Dar Vis Atsimena Carą.

Lietuvos laikinojoj sostinėj taikos teisėjas nagrinėjo tokią bylą:

Prieš metus restorane "Vilnis" laike artisto Bravino dainavimo prie vieno stalo sėdintieji studentai užtraukė "Bože caria chrani". Neklausydami "Vilnies" administracijos perspėjimų studentai dainavo carišką himną kol nebuvo pašaukta policija. Vienas dainavusių caro himną svetim šalis Jakov Lunev Michailov buvo patrauktas teismo atsakomybėn. Taikos teisėjas išteisino kaltinamąjį.

Šulinys eksplodavo:

Sour Lake Texas. buvo kasamas aliejaus šulinys ir į 3 dienas buvo iškasta 100 pėdų gilio. Darbininkai matydami, kad labai keistai išrodo; vis žemė slūgo žemyn, buvo pašaukta valdžios geologistai ir patarė nekasti gilyn, bet jų nepaklausyta ir darbas buvo varomas pirmyn. Pasidarė eksplozija, išmetė medžius ir kitus įrankius į viršų 40 pėdų aukštyn ir prasimušė vieton aliejaus grynas

ŽIOPLIAI

Šuolis Iš Bokšto.

JURGIO ŠMALVARO ŠUOLIS IŠ BOKŠTO

Maži vaikai turi tokį blogą papratimą: krinta kiek iš aukštesnės vietos, tai koją pasilaužia, tai kuprą išsimuša ir, žinoma, kojos taip pat turi negražų papratimą, kad kiek, tuoj ir lūžta.

Bet mane sergėjo Dievas nuo šalos, sakau, stebūklingai globė, tarsi patvorio builį, kurio nei gyvulys neapgraužia, nei žmogus nenurauja. O juk negali sakyti, kad gyvenčiau be nuotikių. Tų pačių Rimų ežys kelis kelis kartus į minkštimą tvojo, net galiuką liežuvio nukandau. Tris kartus skendau per miestelį plaukiančiam upeliūkšty. Dabar, pamatęs upę, ar ežerą, nenoromis vis aikčioju. Ir jodamas į ganyklą, kartą arkliui sužvengus ir zovada pasileidus bėgti, kritau ant akmenio, poros dantų netekau ir apatinę lūpą perskėliau. Per tai nerūkau. Nes popierosas dantyse nesilaiko.

Tačiau didžiausias su manim nuotykis yra buvęs tada, kai mudu su raišu prieteliu Rimkum sumanėva kregždžiukus iš lizdo iškraustyti: Kregždės susisuko lizdą bažnyčios bokšte. Bažnyčia, matykit, aukšta, kaip karo muziejus. Jo bokšto viršutiniam lange prie pat stogo iš lauko stungsojo keli pairę ir vienas sveikutėlis kregždžių lizdas.

Rimas, pamatęs lizdą (mat, visur laipiodavo, padla!), bet negalėdamas pats vienas kregždžiukus pasiekti, lyg nelatinti mane ėmė vobyti.

— Paimkime lentgalį, sako, iškiškime pro bokšto langą. Aš laikysiu galą prispaudęs, o tu, užlipęs ant lentos, pasieksi lizdą ir išimsi kregždžiukus.

Pasiūlymas buvo toks aiškus, kad nė nereikėjo galvoti, tik imkit ir vykdyk. Ir aš nieko nelaukdamas sutikau.

Užkopę ant "viškų", ištraukėme lentą — tą, su kuria škaplierninkai vargonų dumples mina, iškišome galą lentos pro langą. Matau — Rimą. Baltrus laiko prisėdęs galą lentos. Man net smagu pasidarė.

Šis ir tas,—manau,—parodysiu savo drąsą!

— Einu ir rankomis visai nesilaikau. Dausose debesėliai skraido. Kregždžių būrys laksto ir krykštauja. Žiūriu į apačią: Jargutėliau! Žmonės vaikšto — ne žmonės, bet muselės... Nors mažai, bet taip aiškiai matomi, tartum pro žiūrono antrąjį galą.

Matai, stačiai po manim—šaligatvis. Šaligatvyje sėdi bobelka. Kas tokia — nepažinsi. Ot, jei dar nušokti. Tai žmonėms būtų išgąsčio!" Bet vos spėjau tai pamatyti, girdžiu Baltrukas bumba:

— Tu, Jurgiuk, negaišuok, nes man įgriso tave laikyti.

— Niekis! Laikyk. Nelaikysi — mamai pasakysiu!

—Pabučiuok šunį! — Sučiauškė Rimukas:

— Labai aš bijausi tavo mamos! Žiūrėk, kad ne vien sau, bet ir man kregždžiukų paimtumei.

— Tai tu dar man mandravosi? — atrėžiau, stovėdamas ant paties galo lentos: — ot nenorėsiu — neimsiu!

— Paimsi! — dantis sukandęs sublovė Rimukas.

— Neimsiu.

— Paimsi!

— Neimsiu, neimsiu! — sušukau, žengdamas žingsnį į priekį.

— Jei taip, tai lėk po biesais su kregždžiukais! — ir Rimukas paleido lentą.

Vieną akimarką pasijutau, tartum dausose... Bet tuoj ir vėl buvau žemėje. Mat, iš bokšto aukštybės mano būta nutūpta stačiai ant bobelkos, sėdėjusios apačioje su kašėm. Ir ne ant paprastos bobelkos, bet ant žydės, nešusios tik ką nupirktus kiaušinius iš klebonijos.

Girdžiu, žydė kvaksi, lyg pereklė ir trina sau dešinę ranką. Matau: pas ją vietoj akies — raudona pūslė. Aš tupiu kašėj; jaučiu — šlapia, pro kašės plyšius varva tiršta, tarsi tik suplakta kiaušinienė. Bet aš—sveikutėlis. Tik kairios kojos sąnariai netvarkoj ir todėl neatsikėliau.

Man besėdint, prisirinko žmonių. Vieni stebesi, kiti gailestauja.

— Iš tokio aukštumo krisdamas kitas sveikų kaulų nesurinktų! — Girdžiu — vis vaikų iždykumas! — stebisi. Bet užuojautos niekas nereiškia. Žydė vis nesiliaudama, dejuoja. Skundžia mane. Žmonės murma. Pagaliau prataria jai kaž-koks senis:

— Jurgiukas, buvusio zakristijono sūnus. Nueik pas kleboną apskųsti. Jis visą teisingai išspręs.

— Pas rabiną, pas rabiną, — kiti šaukia..

Bet senis vėl aiškina:

— Visa atsitiko ties bažnyčia, vaikas irgi bažnytinis. Reikia eiti pas kleboną. Nuėjo. Ir mane vilkte nuvilko. Bevelkant bent kiek mano sąnariai atsitaisė.

Išėjo ant gonkų klebonas. Iš klausė žydės skundą, teiravosi žmonių, manęs klausinėjo ir pagaliau nutarė:

— Nerandu, — sako, — neabejotinos vaiko kaltės. Nupulti prieš norą gali kiekvienas. Bet jei Maušelienė reikalauja tiesos, tai nusprendžiu: tegu Jurgis atsistoja po bažnyčios bokštu, o, užkopusi į bokšto viršūnę, tegu ant jo nušoka.

Tai bus, manau, visai pagal Možės nuostatus: kokia skriauda, toks ir atpildas.

Maušelienė, nors labai gerbdama Možės įstatymus, nuo tokio atpildo pati atsisakė. Tuo būdu aš likau gyvas ir sveikas. Tik po teismo klebonijoje, tėvams mane nugabenus pas felčerį, buvo rasta, kad šonkaulis vienas įlūžęs. Bet tai menkniekis. Iš po marškinių, nežymu.

"Vapsa".

Barabcšius.

Daina Su Lašiniais.

Brolau, Draugeli Eliziejau,
ar sapnavai, kad Lietuvoj
dabar įvairios žinios skrieja,
kad tu atsitupei šaltoj?

Davatkos liudi nusiminę,
karunkas traukia ubagai,
kai apturėjo liudną žinią
kad apkarpyti tau nagai.

Ir tu, Josiuke, nabagėli,
didvyri biznio lašinių,
juk ir tave, girdėt, įkėlė
į šventą stoną kalinių...

Bobelės gavę žinią graudžią
rožančių pradeda kalbėt.
Už ką, Josiuk, tave taip
skriaudžia,
už ką čia lemta tau sėdėt?

Žinau, graudi dainelė šita,
gal but graudžiausia iš visų,
kaip Sakalauskas pilvą rita
belangėn vis del lašinių...

Oi saldžios riebios buvo dienos,
taukuotos lupos ir skilvys.
Nun tarp liudnų belangės
sienų
ant narų purtosi Mikšys.

Ruduo tėvynėj vaikštinėja,
Petrulis jaučias neramus.
Jis lašinių neskutinėja,
bet juk ir jam griekų daug
bus.

Cilindras krinta nuo pakaušio
iš tolo jausti, kad blogai.
Davatkos visos pasišiaušia,
karunkas traukia ubagai.

KLAUSIMAS

Kažin kas ten
Terliojasi
Vandens šaukšte?

Kažin kas ten
Prunkšte prunkščia,
Šokęs laukan?

Kažin kas ten
Pliauškinėja?
Takšt, takšt — pukšt, pukšt!

Audra siaučia —
Šaukštas virsta —
Prunkšt, prunkšt, prunkšt,
prunkšt!

ATSAKYMAS.

Kol tik sakėt,
"Terliojasi"...
Nežinojau.

Besiklausant
"Prunkšte prunkščia".
Kiek nuvokiau.

Bekartojant
"Takšt, takšt — pukšt,
pukšt"....
Abejojau.

Bet kaip vėl
Jis prunkšt pradėjo —
Jau žinojau!

Ką Moterys Laimėjo ir Pralaimėjo.

Naujoji laisvė kenksminga moterims.

Savo laiku visos moterys griaudžiai skundės neturėdamos lygių teisių su vyrais. Jos girdi esančios vergės; visą lai ką namuose pririštos. "Duokit mums" šaukė jos laisvės eiti pačioms sau pragyvenimą užsidirbti ir nežiurėti ką vyras parneš."

Moterų troškimas įvyko. Ji gavo lygybę. Bet už tai neteko užtikrinto sau buvio ir žymios dalies vyrų pagarbos. P-lė Agnes Peterson iš Suvienytų Valstijų Darbo Departamento skyriaus, savo raporte štai ką sako:

"Dauguma dirbančių moterų ieškant darbo atsiduria nepatogiose sąlygose, viena to del, kad jų šeimynos padėtis yra varginga ir verčiamos imti tokį darbą koks patenka arba budamos jaunos nežino kip darbus pasirinkti."

Surinktos iš 60,000 moterų informacijos parodo, kad didesnė pusė atiduodavo savo uždarbius šeimynoms.

Taigi matome moterys, turi pilnas teises kaip ir vyrai. Bet su teisėmis guli ir atsakomybės. Tenka dirbti sunkiai ir uždarbį atiduoti šeimynai.

Gugis Ar Tareila?

Kai kuriose lietuvių kolonijose susidarė vadinami SLA. Sargybos komitetai ir veda agitaciją, kad SLA. iždininku butų nominuotas ir išrinktas adv. K. Gugis. Bet tie komitetai dar nedavė rimtų faktų, įrodančių, kad p. Gugio išrinkimas duotų SLA. veikime didesnę naudą, negu išrinkus SLA. darbuose veteraną J. Tareilą.

Mes žemiau pasirašę Bostoniečiai SLA. veikėjai ir nariai, pilnai pritardami Chicagiečių su Waterburiečiais sudarytai SLA. Gerovės Lygai stovime už J. Tareilą ir štai del ko:

1. SLA. turtas siekia virš miliono dolerių. Jo tinkamam prižiurėjimui ir auklėjimui, iždininkui reikalas kad ir kas mėnuo atlankyti SLA. centrą ir su Pildomosios Tarybos nariais turėti tankius pasitarimus įvairiuose klausimuose.

2. K. Gugis profesijoj yra advokatas. Jam tankus pasiliuosavimas nuo savo užsiėmimo yra nuostolingas ir tą SLA. Centras turi padengti. Apart to, jis gyvena Chicagoje 909 mylios nuo SLA. centro. Atsilankymui į centrą vien tik kelio išlaidos susidaro virš $100.00. Bendrai imant, jo atsilankymas SLA. centran kiekvieną kartą sudaro organizacijai išlaidų apie $200.00. Tas yra patirta iš praeities.

3. J. Tareila gyvena Waterbury, Conn apie 80 mylių nuo SLA. centro. Jis profesijoj yra aptiekorius ir tankiai gali nuo savo užsiėmimo pasiliuosuoti neturėdamas nei sau ir nepadarydamas SLA. bereikalingų išlaidų. Jis SLA. centrą gali atlankyti apie 10 kartų už tas išlaidas, kokias p. Gugiui reikia užmokėti už vieną atsilankymą.

4. J. Tareila yra SLA veteranas. Jis SLA. buvo vice-pirmininku ir prezidentu tuo mo mentu, kada organizacijai gręsė pavojus. Jis eiles metų yra dirbes organizacijai ir šiandien tebedirba. Jo atlikti darbai yra neįkainuojami.

Apart suminėtų faktų, p. Tareila yra pilnai kvalifikuotas užimti SLA. iždininko vietą. Tad kiekvieno SLA. nario šventa pareiga nominuoti ir balsuoti, balsuoti ir išrinkti J. Tareilą.

Tiesa, daugelis kuopų buvo atlikusios nominacijas pirm negu p. Tareila tapo paskelbtas kandidatu. Bet balsavime, aišku, kiekvienas narys stovės už Tareilą ir tuomi netik sutaupys SLA šimtus dolerių bereikalingų išlaidų kas metas, bet sykiu pagerbs ir savo veikėjus.

Sekančiu SLA. iždininku lai buna Jonos Tareila. To reikalauja taupumas ir organizacijos gerovė.

SLA. taupumas butinai reikalingas. Turime begales rem tinų įvairių tautinių bei kulturinių reikalų bei reikalą šelpti našlaičius ir tt.

Nėr mažiausios
Abejonės —
Tai Prunkščiukas.

Pasirašo bostoniečiai SLA. nariai ir Gerovės Lygai pritarėjai:

Jonas L. Kasmauskas
Adv. Juozas B. Gailius
Stasys Mockus
K. Yurgeliunas

J. Lekys

PS. Kitų kolonijų SLA. veikėjai norintieji susirašinėti su bostoniečiais kreipkitės bent kurio pasirašusio vardu sekančiu antrašu: 327 E St. So. Boston, Mass.

"DIRVA"
$1.00

8 pusl., didelio formato tautiškas laikraštis. Išeina sykį į savaitę.

Prisiųskit paprastame laiške $1 ir gausit "Dirvą" per pusę metų. Metams $2.

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui, dykai. Prisiųskit savo ir savo draugų antrašus.

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, O.

Specialis Importuotas Sieninis Laikradis

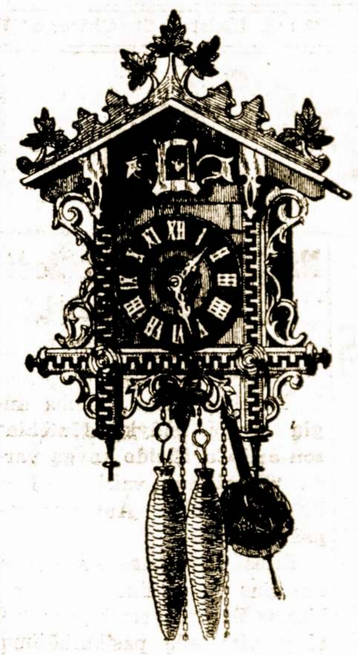

Su gegute. Kaina palyginamai žema.

$15.00

Taipgi parduodame visokius auksinius ir sidabrinius daiktus

A. R. JUNEVICZ

3317 S. Halsted St.

Tel. Boulevard 2183

RAMOVA

Teatras

35th ir Halsted Street

Dabokite Ramova Programus

Gražesni kalbanti veikalai bus rodomi čia negu bile teatre šiame mieste!

PROGRAMAS

Sekm. ir Pirm. Sausio 12 ir 13 d. d
George Jessell veikale
"LOVE, LIVE and LAUGH"

Antr., Treč., ir Ketv. Sausio 14, 15 ir 16 d
"ISLE OF LOST SHIPS"

Penkt. ir Šešt. Sausio 17 ir 18 d. d.
"THE MARRIAGE PLAYGROUND"

Kasdien komedijos ir žinios paveikslai.

Durys atsidaro 1:15 val. po pietų.
Kainos: Dienomis 25c. ir 10 c.
Vakarais 35c. ir 15c.

1430-1930

SVEIKINIMAS SU NAUJAIS METAIS

D. L. K. VYTAUTO Komitetas sveikiname jumis su šiais Naujais Metais visus be skirtumo Amerikos Lietuvius, lai šie Nauji 1930 Metai bus VYTAUTO metai.

Visa lietuvių tauta šiais metais privalo susidomėti vykinamąją 500 metų D. L. K. VYTAUTO jubilėjaus švente Lietuvoje.

Darydami pažadus šiems metams, tarp kitų geryjų pažadų pirmoje vietoje turi buti pažadas aplankyti Lietuvoje savo gimines ir imti dalyvumą rengiamoje šventėje, musų laikinoje sostinėje KAUNE birželio mėnesyje.

Nemanome, kad bent vienas lietuvis kuris rengiasi aplankyti Lietuvą, kad atidėliotų kitiems metams, dabar jau laikas pasirupinti vietą. Delto prie pirmos progos užsisakykite vietas per lietuvį agentą ant rengiamos

AMERIKOS LIETUVIŲ VYTAUTO JUBILĖJAUS EKSKURSIJOS, kuri išplauks Gegužio 26 dieną 1930 metais, Laivu LITUANIA, per Baltic America Line, tiesiai į Klaipėdą.

AMERIKOS LIETUVIU VYTAUTO JUBILEJAUS EKSKURSIJU SEKCIJA

Nieks netiki,

kad Amerikos lietuviai butų pamiršę savo gimtąjį kraštą Lietuvą.

Savo meilę savo Tėvynei jie jau yra įrodę atvėjų atvėjais ir dabar stengiasi palaikyti su ja ryšius. Artinantis Naujiems Metams Amerikos lietuviai turi progos padaryti malonumą savo giminėms Lietuvoje ir prisidėti prie Lietuvos kulturinimo, išrašydami giminėms laikraštį. Tokia dovana savo gimines apdovanoja daugybė Amerikos lietuvių.

Gražiausiai Patarnauti

Šitame atsitikime gali tik seniausias Lietuvoje laikraštis.

"Lietuvos Ukininkas"

vienintėlis demokratiškos minties, tikros šviesos ir mokslo skelbėjas.

Savo turinio rimtumu, margumu ir įdomumu "LIETUVOS UKININKAS" šiandien pralenkia visus kitus laikraščius.

"LIETUVOS UKININKO" kaina visiems metams tik 5 litai, taigi tik amerikoniškų 50 centų.

Tokia pinigų suma paskirti niekam nesunku, reikia tik pasirengimo.

Kadangi 50 centų į Lietuvą nepatogu siųsti, tai susimeskite keli pažįstami kartu ir visi apdovanokite savo gimines.

Už 50 centų Jus padarysite didelį dalyką, nes ne vieną lietuvį įpratinsite skaityti gerą ir naudingą laikraštį, ir paskui jau jie patys nemokės apsieti be laikraščio!

Dar prieš Naujus Metus siųskite į Lietuvą "LIETUVOS UKININKUI" 50 centų ir savo giminių adresą Lietuvoje, o jau "LIETUVOS UKININKAS" mokės tinkamai ištisus metus tarnauti.

"LIETUVOS UKININKO" adresas: Kaunas, Gedimino gatvė Nr. 38, Lithuania.

P. S. Kas norėtų "Lietuvos Ukininką" Amerikon išsirašyti, reikia atsiųsti visų metų prenumeratos $2.00, pusei metų 1 doleris.

" LIETUVOS UKININKAS"

Morta Danguje

Sulietuvino J. LAUKIS.

Jam pabagus kalbėti, vienas vaikščiojusių asmenų priėjo prie M. Ji pažino jį tai buvo klebonas, kurį jį visuomet gyrė be galo ir laikė žemės šventuoju. Jis nei kiek neatsimainė; nusišypsojo į ją liudnai ir pratarė kelis kapinius žodžius, kurie buvo be prasmės. Seniaus tas darydavo didelio ispudžio į ją; dabar tik erzino. Paskui ji priejo sutukes valgomų daikutu krautuvės savininkas; nolus blaivybės šulas; jis visuomet sužavėdavo ją savo iškalba ir ji niekuomet netikėjo, kad jis maišo smėlį į cukrų. Tačiau ji dabar pasipiktino jo išvaizda, pamačiusi mažose pavandeniavusiose jo akyse veidmainybę.

"Čia jis neturėtų buti," tare ji angelui.

'Jis nei nenori buti," aiškina "Jo vieta yra kitur. Bet kadangi jis savo gyvenime buvo veidmainys, tai pas ji nebuvo tolygybės ir jis yra priverstas apsireikšti ten, kur stipresnė asmeybė negu jo nori ji matyti."

"Aš nenoriu jo matyti," tare Morta; ir jai ta pasakius, riebus valgomų daiktų krautuvės savininkas prapuolė iš akių. "Aš taip pat nenoriu klebono", pridurė Morta. Klebonas taipgi pranyko. Morta iškėlė kumšti augstyn ir smarkiu balsu šaukė: "Aš jų nei vieno ne noriu! Tai visai ne Dangus. Aš dabar pamačiau, koks Dangus turi buti. Budama ant žemės aš buvau kvaila. Vienintelis išmintingas asmuo buvo Marytė."

Kaip tik ji ta pasakė, pranyko kaip rukas komisijų kambariai, maitinimo punktų virtuvės, bažnyčia ir prakalbas laikiusieji žmonės, palikdami Mortą su angelu bestovint iškrikybėj.

"Na, ka tu geresnio padarei tarė angelas.

"Ka aš paisau!" tare Morta "Man linksma. Aš grišiu atgal pas Maryte.

"Tu negalėsi to padaryti!" šaukė angelas.. Valandėle jis stovėjo, žiuredamas į Morta. "Tikrai keblus dalykas," tarė jis. "Dar nei vienas taip nesielgė ligšiol. "Morta, tu padarei man didelio nesmagumo. Aš manau, tu galėjai susitaikyti su klebonu ir visais kitais".

"Pasisventusieji niekšai!" šaukė ji keisti pakilusiu upu ir linksma iš nesmagumo angelui. Čia vel pasirodė senis.

"Kas vėl kenkia?" klausė jis prisimygdamas.

Angelas išaiškino, pridurda mas: "Ir aš nematau vietos, kur ji galėtų eiti!"

"Nėra vietos," atsiliepė Morta, "kurion aš norečiau eiti, jei neleidžiate manęs pas Maryte su visais jos linksmais jaunais draugais. Jei negaliti manęs ten, taigeriau siųskite mane atgal ant žemės, kur aš galėsių gyventi. taip, kaip Marytė gyveno, o numirus eisiu į josios Dangu.

Senis pasižiurėjo į angelą.

"Nepaprastas dalykas", tarė jis. "Ištikro,reikia stebėtis, tačiau tai nėra bloga mintis. Palikus ją čia šitam pereinamam stovy, bus didelio nesmagumo. O lėktuvas ties durimis".

"O jei pašauktume Mirties Laiką," pratarė angelas.

Už valandėlės Mirties Laikas stovėjo šale jų. Iš pirmo jis labai raukės, išgirdes, kad jis padarė žygį veltui; tačiaus ant galo prisipažino, kad jis turėjo buti atsargesnis ir kad Morta po tesybei turėjo teisę grįžti atgal ant žemės, jei Dangus jai nepriimtinas dabartiniame jos stovy. Senis ir angelas tsisveikino su Morta ir ji graikščiai įsisėdo lėktuvan.

"Namo!" tarė ji ramiai lyg kokio majoro žmona, grįždama iš Motinų suvažiavimo.

Už pusės valandos ji pabudo savo lovoj, bet ji buvo pilnai įsitikinusi, kad jos keistoji kelonėi buvo tikra, o ne sapnas. Net išgirdusi, kad Marytė yra gyva, ji tvirtai laikėsi savo įsitikinimo. Prityrimas, vis vien, ar jis buvo tikras, aar įsivaizduotas, padarė didžiasią perainą jos upe. Ji beveik tuojau pasveiko, paliko artima Marytės draugė ir, užmiršusi viską apie pareigą, teisingumą ir Amžiną Bausme, savo likusią gyvenimo dalį pašventė kitų žmonių laiminimui.

Kadangi ji visuomet buvo su Marte, kurią ji tiesiog garbino, tai galima numanyti, kokį linksmą laiką ji turėjo. Ji metė šalin savo gobturą ir kurpes su timpos auleliais iš šonų ir nelaikė daugiau prakalbų; bet ji tapo didelė žinovė žaismių vaikams, su kuriais nevisai grakščiai šokinėjo, suramintoja nuliudusių ir įkvėpėja silpnų ir netekusių vilties. Ji atrodo linksma, gyva ir kiekvienas stebisi, kodel ji niekad neapsivedė. Yra aišku, kad Marytė su Morta grįž į Dangų ir kada jodvi ten grįž, tai tikrai abidvi eis į tą patį daržą. Ir taip pat aišku, kad ten nebus nei klebono, nei blaivybės šulo, nei valgomų daiktų krautuvės savininko.

(Pabaiga)

Porą Anekdotų Iš Velionies Clemenceau Gyvenimo.

Kaip paprastai iš pasauliniai pagarsėjusių žmonių gyvenimo, taip ir apie garsųjį prancuzų "tigrą" — velionį Clemenceau anekdotų yra labai daug. Čia patiekiame tik porą įdomesnių iš jų.

Tikrai vykęs Clemenceau komplimentas Paderevskiui.

Priimdamas pas save Paderevskį, kaipo Lenkijos pirmąjį ministerį pirmininką, Clemenceau paklausė Paderevskį, ar šis ir tikrai yra pagarsėjusis pianistas, kurio talentu stebisi visas pasaulis. Patenkintas lenkas, atsakymo vietoje galantiškai linkterėjo su šypnesna veide galvą. Clemenceau tada pridurė "O dabar Tamsta lankaisi Paryžiuje tiktai kaipo Lenkijos ministeris? Koks pažeminimas!"... — Galite įsivaizduoti, kaip tas turėjo pakeisti Lenkijos ministerio pirmininko saldžią miną...

Clemenceau jumoro nestigo.

Tai gali paliudyti iš daugelio ir šis anekdotas:

Kada Clemenceau pirmą kartą perėmė vidaus reikalų ministerio pareigas, jis panoro kartą pats įsitikinti, ar uolus darbininkai yra jo ministerijos valdininkai. Drauge su savo kanceliarijos viršininku jis perėjo visus ministerijos kambarius ir... rado visus juos tuščius, nežiurint, kad buvo darbo metas. Pagaliaus paskutiniame kambaryje rado vieną valdininką, kuriuo pareigų ėjimas tą valandą pasireiškė... garsiu knarkimu. Kanceliarijos viršininkas, norėjo ant rašomojo stalo parkniubusį valdininką pažadinti, bet ministeris jį sudraudė. Girdi: "Nežadink Tamsta jo, nes nebeteksime ir to paties!"

Viešbutyj.

— Na, kaip Tamsta ar gerai miegojai?

— Labai puikiai... bet tos vargšės blakės, tai nė akių nesumerkė.

Binghamton, N. Y.

Šluokit laukan bolševikus iš Tautiško Namo.

Kaip kituose miestuose taip čia lietuviai turi pasistatę sau gražų tautišką namą. Bet kas iš to: šiandien tas namas neneša jokios naudos lietuviams. Per šėrininkų neapsižiurėjimą ir apsileidimą, bolševikai pasigrobę į savo rankas ir dikta toriauna. O reikalui prisiėjus, kreiptis prie bolševikų, labai neparanku, nes jie elgiasi labai bolševikiškai ir dispotiškai, su kitokių pažiurų žmonėmis.

Iš nesuskaitomos daugybės pavyzdžių, paduodu čia tik keletą.

Tulas laikas atgal, čia kalbėjo Grigaitis iš Chicagos. Buvo labai šalta, O bolševikai dar tyčia svetainės nekuriano. Regisi, tas buvo praaitą žiemą. Taip pat buvo ir su Paulausko prakalba. Čia reikia suprasti, kad jie tai daro su tam tikru išrokavimu, kad kiek tik galima pakenkus prakalboms. O kuomet atvažiuoja toksai Bimbalas ar jam panašus su paskaitomis žiopliams, tai vieton pusles nuo delnų sumažinti, jie nesumažina, bet padaugina. Tuomet svetainė šilta. Arba vėl jei kuomet Sandariečiai ar kiti ką nors rengia, tai jie atplėšia nuo jų dvigubai. O jie patys moka puse tiek arba nei kiek. Ar tai dar reikia didesnio akyplėšiškumo ir kiauliškumo, kaip kad dabar daro bolševikai, pasigrobę lietuvių svetainę į savo rankas.

Dabar lietuvių svetainės raudonoji valdyba, taip jaučiasi, kaip kad butų jų nuosavas namas. Argi ne pačių šėrininkų kaltė? Jeigu didelė didžiuma šėrinnkų yra, taip sau geros valios lietuviai. Argi tas pustuzinis bolševikų butų pasiėme viršų, jeigu visi šėrininkai butų dalyvave susirinkimuose. Beabejonės, kad ne. Žinoma, nereikia perdaug nusiminti. Yra sakoma:nėra to blogo, kad neišeitų ant gero. Taip ir čia gal buti.

Apie porą savaičių atgal, pasirodė lapeliai su atsišaukimu į šėrininkus, kas lyg svetainės, paliečiant bolševikus. Bolševikai pamate tuos lapelius gavo didelį kinkų drebėjimą. Sulindo visi į sklepus ir pradėjo rėkti: "draugučiai, draugučiai, mus puola fašistai". Nusiraminkite bolševikėliai. Čia jųs niekas nepuola ir jokių fašistų nėra, tik šėrininkai nori išrinkti naują žmonišką valdybą ir sutvarkyti svetainės reikalus, kad kiek vienam lietuviui, reikalui ėsant butų atdaros sve-nės durys. Seniai, jau seniai reikėjo šėrininkams susiprasti.

Juk jųs bolševikėliai be šeimininkaudami per dešimti metų svetainę pavertėt į žydišką "kugalą." Visas sienas apkabinot visokiais žydiškais paveikslais.

Jie suėje meldžiasi, "barakatinuoja", klaupia ir bučiuoja raudoną skudurą. Tai vidurinių amžių silpnapročių, barbarų papročiai, vienok bolševikai ir dvidešimtame amžiuje dar nepajėgia atsipeikėti-susiprasti.

—M. Balčaitis

SLA. 36kp. MITINGAS.

Nauja Valdyba Užėmė savo Vietas.

Pereitam antradieny, sausio 7 d. įvyko metinis SLA. 36 kuopos susirinkimas. Narių atsilankė mažiau negu paprastai. nes buvo pakeista susirinkimo diena ir ne visiem gal patogi ir įprasta.

Svarbiausias punktas tai naujos valdybos įvesdinimas. Toliau nutarta užmokėti narinius p. Mišeikos mokesnius, kurie užsiliko per keletą mėnesių. Kadangi p. Mišeika serga, tai jis pats neišgali išsimokėti.

Greitu laiku kuopa žada surengti vakarą.

BALSUOTOJAMS

IŠ

CHICAGO, CHICAGO HEIGHTS, BERWYN, CICERO, SUMMIT and EVERGREEN PARK.

Jusų atyda yra kreipiama į Centralinės Registracijos provizijas Straipsnelyj 16b ir persikėlimo provizijas Straipsnyje 16c., Skyriaus III Miesto Balsavimo Įstatų, kurie seka:

Straipsnis 16b. — (Tarpinis Registravimasi Rinkimą Tvarkymo Election Board ofise). "Tarp 2-ros dienos po bile rinkimų ir 15-tos dienos prieš generalę ar tarpinę registraciją ar bile rinkimus, balsuoti kuriuose registracija nereikalaujama, miesto dalyse turinčiose suvirš 200,000 gyventojų ir turinčiose rinkimų tvarkymo komisijonierius taipgi miestuose, kaimuose ir inkorporuotuose mesteliuose besirandančius jurisdikcijoj tokių rinkimų tvarkymo komisijonierių, kiekvienas kvalifikuotas baltuotojas, kuris nesiregistravęs, gali registruotis rinkimų tvarkymo komisijonierių ofise..."

Straipsnis 16c. — (Perkėlimas registracijos Rinkimų Tvarkymo ofise). "Tarp antros dienos po bile rinkimų ir penkioliktos dienos prieš bile generalę ir tarpinę registraciją ar bile rinkimus, balsuoti kuriuose registracija nereikalaujama, miesto to dalyse turinčiose suvirš 200,000 gyventojų ir turinčiose rinkimų tvarkymo komisijonierius, taipgi miestuose, kaimuose ir inkorporuotuose miesteliuose besirandančiuose jurisdikcijoj tokių rinkimų tvarkymo komisijonierių, kiekvienas registruotas balsuotojas, kuris išsikelia iš precinkto, kuriame yra užsiregistravęs, į bile kurį kitą precinktą po jurisdikcija to pačio komisijonierių ofiso, ir kuris yra išgyvenęs naujai apsigyventam paviete nors devyniasdešimts dienų, ir naujai apsigyventam precinkte nors trisdešimts dienų, gali savo vardą perkelti iš užrašų precinkte kuriame jis gyveno į užrašus naujo precinkto į kurį jis išsikėlė..."

Taigi, Rinkimų Tvarkymo Komisijonieriai priims registracijos aplikacijas ir perkėlimo registracijos aplikacijas nuo balsuotojų gyvenančių Chicagoje, Chicago Heights, Summit ir Evergreen Park, kasdien, apart sekmadienių ir valdiškų švenčių, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakare iki Vasario 24 d., 1930 m., Kambaryj 308, City Hall, Chicago. Cicero ir Berwyne tokios aplikacijos del registracijos ir perkėlimo registracijos bus priimtos pradedant vasario 13 d., kuri yra antra diena po Vasario 11-tos Nominacijų (Primary) iki Vasario 17 d., 1930 m., kuri diena yra 15 dienų prieš kovo 4-tos dienos registracijos, įvykstančios Town Hall, Cicero ir City Hall, Berwyne. Šios permainos įstatymuose buvo įvykdintos, kad aprupinus keliaujančius pardavėtojus, gelžkelių tarnautojus, kurių užsiėmimas neleidžia jiems buti mieste registracijos dienoje, kaip ir kitus asmenis, kurie del įvairių priežaščių, negali buti savo miesto dalyse registracijos dienoje, ar kuriems yra nepatogu atsilankyti savo precinkto registracijos vietoje registracijos dienoje.

Teisė perkelti registruotų balsuotojų vardus iš precinkto kur ankščiau gyveno į bile precinktą po jurisdikcija Rinkimų Bordo, kuriame jie dabar gyvena, buvo svarbi nuolaida balsuotojams iš Visuotino Susirinkimo 1929 metų pusės. Šios privilegijos yra pilnai apsaugotos todel, kad vardai taip įtraukti ir perkelti yra atsargiai peržiurinėjami ir gali buti įtarti ir išbraukti lygiai taip kaip vardai kitų balsuotojų.

Teisė registruotis Election Boardo vyriausiame ofise arba perkelti žmones, kurie turi aiškią teisę balsuoti yra, musų nuomone, žingsnis į teisingą pusę. Dau gelyj Valstijų šios privilegijos yra teikiamos balsuotojui ir 29-niose Valstijose nuolatinės registracijos sistema yra galėje.

BOARD OF ELECTION COMMISSIONERS
Per JOHN S. RUSCH,
Vyriausias Raštininkas.

PATVIRTINTA:

EDMUND K. JARECKI

Pavieto Teisėjas.

Mes Išsurinam
Apdraudžiam

NAMUS nuo ugnies ir vėtros
RAKANDUS, PIANUS, ir RADIOS, BRANGENYBES (Auksinius ir Deimantus.)
AUTOMOBILIUS ir TROKUS, (Visoj srityje apiraudos.)
LANGUS,
KAILINIUS (Fur Coats) ir DRABUŽIUS,
NAUJAI NAMUS STATOMUS, (Building Construction.)
VISOKIŲ KITŲ RUŠIŲ APDRAUDA (Insurance)

Musų insurance (apdraudos) skyrius visuomet stengsis suteikti teisingą ir greitą patarnavimą. Taipgi pagelbės sutvarkyti jusų insurance — apdraudos reikalus be jokių kaštų ir atsakomybės tamsiems.

Mes atstovaujame sekančių kompanijų: Royal Insurance, Aetna Life and Casualty Co. ir kitų kompanijų, kurios yra priežiuroj Illinois valstijos. Esame nariais Board of Underwriters ir taipgi po Bond Kaucija.

S. P. Kazwell & Co.
INSURANCE SKYRIUS
2839 W. 63rd Street
Telephone Republic 8899.

Skaitykit ir Platinkit "SANDARĄ"

Namų telef. Univ. 1463-J
A.O. Salna
(SHALNA)
Lietuvis Advokatas
Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B. G., Washington University su L. L. B.
"Darbininko" Name (2-ros lubos)
366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel.S. B.3520

Tel. S. B. 1654 W
DR. R. CHERNIAK
Dentistas
Visas darbas garantuotas už prieinamiausią kainą
392 BROADWAY
Tarp E ir F st. S. Boston, Mass.
Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Skaitykite ir Platinkite "SANDARĄ"

Telefonas S. B 28-05-R
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M.D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas South Boston 1058
BAY VIEW MOTOR SERVICE
Peter Trečiokas ir Juozas Kapočiunas Savininkai.
Studebaker — Erskine
Sales Room, 549 East Broadway
Servce Station, 1 Hamlin St. and Eighth St.
SOUTH BOSTON, MASS.

Garadžiaus Telefonas So. Boston 0777
Stubos Telefonas So. Boston 1463-J
PARKWAY AUTO SERVICE
SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS
Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taipgi taisome visokios išdirbystės automobilius. Paarduodame Gulf ir Sinclair gazoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausį patarnavimą už prieinamiausią kainą. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užganėdinti.
415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didelius. O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:
820 E. 6-TH STREET SO. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 4486

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gydyles nuo visokių ligų, kaip tai:nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenė jusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo už degimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai.
D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America
373 East Kensington Ave.
Chicago, Illinois

Editorial Office:
3331 So. Halsted Street
Telephone: Boulevard 0406

Editor MIKAS VAIDYLA

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Boulevard 0406

Užsisakymo kaina:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyj metams $3.00

VYTAUTO KRITIKAI.

Yra žmonių, kurie musų istoriją norėtų pradėti nuo 1905 metų revoliucijos arba nuo to laiko kada buvo nuverstas caras. Visa kas įvyko prieš tai, jų manymų, sudaro tamsų arba nesvarbų praeities lapą.

Pasirodantieji kaikuriuose laikraščiuose prikaišiojama D. L. K. Vytautui, kurio 500 metų mirties šiojimai D. L. K. Vytautui, kurio 500 metų mirties liudija aukščiau minėtą faktą. Jeigu Vytautas nėra vertas prisiminimo, tai panašiai butų galima pasakyti ir apie kitus musų didžiuosius kunigaikščius. Vieną aptepant smala, sykiu aptepam ir visus.

Mes nesakom, kad Vytautas nepadarė klaidų, valdydamas Lietuvą per taip ilgą laiką. Jis buvo genijus, nepaprastų gabumų žmogus, bet visgi jis nebuvo pranašu, kad galėtų tikrai atspėti, kas įvyks ateityj. Sumušęs po Žalgiriu kryžiokus, jis neužėmė jų sostinės Magdeburgo, manydamas, jog kada nors kryžiokai bus reikalingi prieš lenkus. Bet taip neįvyko. Norėdamas tapti Maskvos valdovu jis pradėjo tolimą ir rizikingą karą su totoriais, kuris pasibaigė nelaimingai del Vytauto ir privertė jį arčiau susidraugauti su Jagiela. Tai buvo klaidos. Bet jas padaro ir žymiausi vadai. Tur but nėra istorijoj gabesnio vado kaip Napaleonas. Jo vardas dar ir šiandien tebeskamba Prancuzijoj ir visam pasaulyj. Bet gi visi žinome, kad 1812 metų žygis į Maskvą buvo nepasekmingas ir tas privertė jį apleisti savo šalį ir vykti anglų nelaisvėn. O vienok kiekvienas pradinės mokyklos vaikas pasakys, kad Napaleonas yra daug gero padaręs prancuzų tautai.

Vytautui primetama, kad jis priartino Lietuvą prie Lenkijos. Bet tas priartinimas Vytautui viešpataujant nedaug turėjo praktiškos vertės. Lietuva vis vien buvo skaitoma viena galingiausių Europos valstybių ir Čechai nekartą kvietė Vytautą paimti juos į savo globą. Jeigu jam mirus istorija pasisuko kiton pusėn, tai čia ne jo kaltė, bet greičiau tų, kurie vėliau atsistojo valstybės priešakyn. Sykiu neušmirškim, kad jeigu ne Vytauto pasidarbavimas, gal šiandien Lietuvos visiš nebutų.

Todel kaikurių laikraščių užsipuldinėjimai ant Vytauto iškelia ne tiek to kunigaikščio blogus darbus, kiek pačių rašytojų labai ir labai paviršutinį istorijos supratimą.

KONFERENCIJA JAUNIMO REIKALAIS.

Už trejeto savaičių Chicagoj įvyksta vietinių veikėjų konferencija, kurioj manoma plačiau išdiskusuoti svarbiausius punktus jaunimo organizavimo darbe. Bėgyje pastarųjų poros metų dirbant, taip sakant praktiškoj dirvoj, teko susidurti su tuloms kliutims, kurios žymiai apsunkina tolimesnį darbą.

Pradžioj savo nuoseklesnio organizavimo mes vadovamomės daugiausia upu. Sutvėrėm pusėtiną skaičių jaunimo kuopelių, draugijėlių, kurioms teikėm ne tik gerų linkėjimų, bet ir visokiariopą finansinę paramą. Tikėjomės, kad to jau turėtų užtekti. Tačiau laikui bėgant, kaikurios tų draugijų arba visai pajro arba pergyvena vidujinį krizį. Ir jeigu nedarysim naujų žingsnių, tai gera musų pirmesnio darbo dalis nueis niekais.

Aiškinti tokį musų nežymų pasisekimą tuomi, kad jaunimas galutinai suamerikonėja — negalime. Kitos tautos — vokiečiai, čechai, skandinavai yra daug pasekmingesni. Nemažai jaunimo ateina ir pas mus, bet mes neįstengiam jo užlaikyti, todel, kad neturim sistemos. Kiekviena kolonija savaip organizuoja; kiekvienas veikėjas elgias sulig savo išmanymo ir rezultate pasidaro mišinys. Kartais musų žingsniai ne tiek gelbsti, kiek kenkia.

Norėdami padaryti šį darbą pasekmingesniu, pirmiausiai turime aiškiai apribrėžti jaunimo organizacijų pamatą: kam jos tveriamos, kokie jų uždaviniai ir t. t. Nustatant tą viską reikia turėti omenyje ne tik busimųjų narių augimo sąlygas, bet ir amžių, kurs lošia be galo svarbią rolę. Jaunieji mėgsta skambius obalsius, plačius siekinius, kurie suaugusiems paprastai atrodo svajone.

Sekantis dalykas, tai veikimo programa. Jokia jaunųjų kuopa negalės gyvuoti, jei iškalno nebus nustatytas visiems metams jos veikimo planas. Jaunieji retai kada patys tą sugeba padaryti; suaugusieji turi ateiti jiems į pagalbą.

Bet ir suaugusių tarpe ne daug rasime tokių, kurie galėtų buti tinkamais jaunimo organizatoriais ir viso judėjimo tvarkytojais. Todel kaip kitose gyvenimo srityse taip ir čia tobulinimą pradėkime nuo savęs: apsipažinkim patys su tuo uždaviniu kurį pasistatę atlikt. Bendri pasitarimai ir konferencijos gali daug mums šiame dalyke pagelbėt.

LENKAI DAR NEIŠSIŽADA LIETUVOS.

Kad Varšuva svajoja pasigrobti Lietuvą, mes ne sistebim. Svarbiausiu Pilsudskio uždaviniu buvo ir tebėra Liublino unijos atgaivinimas. Bet keista, kad nuo šių sapnų nėra laisvi ir Amerikos lenkai. Jų susivienijimo ofcialiam ženkle, šale erelio pastatyta ir Lietuvos vytis. Nors musų valstybė nepriklausoma jau daugiau dešimties metų, lenkai to tečiaus nesiteikia pastebėti ir džiaugiasi nors tuom, kad Lietuvos vytį turi progos laikyt prisisegę prie savo erelio.

Susivienijimo lenkų Amerikoje prezidentas J. Romashkiewich esąs lietuvių kilmės ir musų kalbą gerai pažįsta. Jis tai ir yra didžiausias unijos apaštalas ir ragina lenkus tvirtai tikėti, kad neužilgo Lietuva atsidurs Varšuvos globoje ir nutrauktas Liublino unijos mazgas vėl busiąs užrištas.

Atsišaukimas i Amerikos ir viso pasaulio lietuvius.

Vilnius visų lietuvių širdyse glūdi. Bet jis lietuviams artimas ne tik del savo istorinės praeities, o daugiau del to, kad Vilniaus krašte, neveizint į baisiai nepalankias išorines apystovas, net iki šių dienų išsiliko nenutautinta žymi lietuvių tautos dalis.

Tą tautos dalį nelemtoji praeitis apiplėšė tautiškai, sociališkai ir ekonomiškai, o tačiau neveizint į tai ištisos Vilniaus krašto sritys, salos ir net salelės — pasiliko lietuviškos, gal daugiausiai dėka tautiniam instinktui.

Dabar šio krašto lietuvių tautos dalis pradeda gyventi sąmoningu tautiniu gyvenimu. Kaimas šviečiasi, naujos idėjos, n a u j i gyvenimo reikalavimai pradeda ir jį paliesti, mūsų lietuviškas kaimas jau patsai pradeda reikšti savitą veidą, pradeda rodyti iniciatyvos, jau ima nebetilpti vien tik konservatyviškose kunigų vadovaujamose draugijose.

"Kultūros" švietimo draugija yra vienintėlė organizacija, kuri buria krūvon visus šio krašto miesto ir kaimo pažangiuosius lietuvius. Kultūrinio darbo dirvą ji turi plačią, dar platesnes darbo perspektyvas, nes šio krašto lietuvių gyventojų plačiosios minios yra mažažemiai ūkininkai, darbininkai, amatininkai ir darbo inteligentija, o šios rūšies visuomenės sluoksniams niekur ir niekada nebuvo pakeliui su bet kuriuo konservatizmu.

Tad "Kultūros" švietimo draugija, turėdama kilnų tikslą — padėti organizuotis kaimui, paliekant pasaulėžiūros dalykus asmeniškai kiekvieno nuožiūrai, kuriant mokyklas, leidžiant knygas, laikraščius, organizuojant bibliotekas, ruošiant spektakilus ir t.t., — turi plačią dirvą ilgiems metams.

Visa Rytų lietuvių švietimo ir labdarybės darbo organizavimą visa eilė metų turi savo rankose keli Vilniaus lietuviai kunigai, kurie iš pasaulinių inteligentų reikalauja tiktai pritarimo ir pagalbos, savo supremaciją švietimo draugijose pasirūpino patikrinti atatinkamai suredaguotais tų draugijų įstatais, labdarybės gi draugijoj Vilniaus zitietėms, kurias beveik visas įrašė ton draugijon. Pažangieji Vilniaus lietuviai inteligentai, nebenorėdami ir nebegalėdami vien tik klero padėjėjais būti švietimo srity, juo labiau, kad vadinamosios vienybės laikais daugiausiai jiems teko vadovauti, kovoti del mūsų kultūrinių teisių, 1927 metais įsteigė "Kultūros" švietimo draują. Tas įvykis privedė prie skilimo, nors savaime suprantama, kad pažangieji inteligentai turi turėti lygių teisių švietimo ir labdarybės srity. Visur pasaulyje jau taip yra, ir negali tik Vilnius gyventi dar viduramžių laikus.

Lygias teises švietimo ir labdarybės srity be abejo turėtumem jau ir mes, jeigu mūsų krašto visuomenė pati savo lėšomis galėtų apsirūpinti visus kultūrinius reikalus. Del mūsų mų aukų didžiumą globoja ir skirsto Laikinasis Vilniaus Lietuvių Komitetas, kurio daugumą, būdama klero įtakoj, 1928 metų pradžioj paskelbė "Kultūros" draugijai boikotą, tuomi priversdama visus pažangiuosius to komiteto narius iš jo išeiti. Kad pažangiųjų visai į tą komitetą nebeįsileisti (baisu juk, kad jie rinkimuose negautų daugumos), likusieji tame komitete nariai, išrinkti 1927 metų pradžioj (o rinkimai turi juk būti kas met), kooptavę į komitetą keletą savo draugų ir šalininkų, skelbiasi visų Rytų lietuvių atstovais, nebedaro jokių rinkimų, nebeduoda visuomenei jokios apyskaitos.

Del tų priežasčių "Kultūros" draugija ir gavusi leidimą negalėjo atidaryti labai reikalingos mūsų kraštui liaudies mokytojams ruošti seminarijos, savo narių ir dalies pažangiosios Amerikos lietuvių visuomenės aukomis vos tik įstengia išlaikyti dvi liaudies mokyklas ir sušelpti kai kuriuos del pažangesnės pasaulėžiūros pašalintus iš bendrabučių moksleivius. Įvykusi mūsų gyvenime ypatingos rūšies diktatura rūpinasi gilinti skilimą mūsų visuomenėje, plačiai gi vartodama savo darbuotėje ir ypač spaudoj insinuacijas, demoralizuoja visuomenę, ypač gi nuo jos priklausomą jaunimą ir liaudies mokytojus.

Tą nenormalę padėtį pradėjo atjaust ir sodiečiai, pradėjo protestuoti prieš insinuacijas, pradėjo pritarti "Kultūros" draugijai. Iš daugelio vietų "Kultūros" draugijos valdyba gauna reikalavimų įsteigti mokyklų, skyrių, knygynų. Visų tų reikalavinimu "Kultūros" draugijos valdyba del lėšų stokos negali patenkinti.

Neturėdami jokios vilties be viešos akcijos likviduoti labai žalingą mūsų krašto tautiniams reikalams susidariusią nenormalę padėtį, priversti esam viešai kreiptis į visų sveikai galvojančių lietuvių visuomenę, ypač gi į Amerikos pažangiuosius lietuvius su šiuo viešu pareiškimu ir prašymu, morališkai ir materiališkai paremti vilniškę "Kultūros" švietimo draugiją, nes turėdami daugiau tos paramos, galėsime ne tik daugiau atlikti švietimo darbo, bet ir įvykdyti tikrą koalicinę plačią toleranciją,paremtą Vilniaus krašto lietuvių vienybe, kuri yra reikalinga mūsų sunkiose gyvenimo sąlygose siekiant kultūros, ekonominės gerovės ir laisvės.

Reikšdami tad iki šiol mus šelpusiai Amerikos pažangiajai visuomenei giliausią padėką, prašome viso pasaulio lietuvius, kad mus dar labiau paremtų. Aukas prašome siųsti "Kultūros" draugijos iždininko d-ro J. Šlapelio vardu (Wilno, Wielka 16) arab draugijos pirmininko d-ro D. Alseikos vardu (Wilno, Jagiellońska 9—3). Visos aukos bus paskelbtos "Vilniaus Žodyje" ar kitam kuriam laikrašty, o kontrolės padaryti nuoširdžiai kviečiame J. A. V. piliečius atsilankyti į mūsų senąjį gražų Vilnių, nes jūs, mūsų šelpėjai, turit pareigą ir teisę mus pakontroliuoti, o kartu būsit laukti, malonūs svečiai.

Šį mūsų atsišaukimą prašom atspausdinti viso pasaulio lietuvių laikraščių redakcijas.

"Kultūros" švietimo draugijos valdyba:

D-ras D. Alseika,
St. Matjošaitis,
D-ras J. Šlapelis,
P. Tamulevičiūtė,
A. Valaitis.

Didysis L. K. Vytautas

1430 — 1930

J. J. Hertmanavičius

Žiurint į Vytauto idėją ajame supratimą reikalo federavimo tautą. Sudaręs didelę valstybę jis davė kiekvienai kunigaikštystei pilną savivaldybę vietiniuose reikaluose ir tuomi užtikrino jų ištikimybę Lietuvos federacijai, kuri išsilaikė iki 1569 metų.

Su Lenkija, kurios karaliumi buvo jo pusbrolis, jis palaikė sąjungą ir tokiu budu lietuviai valdė visą Centralinę Europą.

Kad Vytautas nesugriovė pagrindų Lietuvos savistovybei — matome iš to, kad jam mirus, Didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu tapo paskirtas Svidrigaila 1430 — 1432 po jo — Sigismundas I, Keistučio sunus, 1432 — 1440; po jo, Audrius Kazimieras Jagailaitis, 1440 — 1492; o po to Aleksandras, 1492 — 1506, kuris buvo viekart D. L. kunigaikščiu ir Lenkijos karaliumi. Nuo to laiko D. L. kunigaikščiai buvo vienkart ir Lenkijos karaliais: Sigismundas II, Senasis, 1506 — 1544; ir Sigismundas Augustas, 1544 — 1572.

Todel nuo 1386 iki 1572 metų, lietuviai valdė Lietuvą ir Lenkiją ir tas nugina užmetimą, kad Vytautas sugriovė pagrindus Lietuvos nepriklausomybės. Tas užmetimas tuo aiškiau matosi neatatinkamu tikrenybei, kada pradedant nagrinėti derybas tarp Lenkijos ir Lietuvos įvykusias Liublino Seime, 1569 metais. Zigmuntas II, Augustas D. L. kunigaikštis ir Lenkijos karalius neturėdamas sunaus, kuris jam mirus apimtų du sostu, susirupino klausimu palaikymo sąjungos tarp Lietuvos ir Lenkijos. Dėlei siulomų tokiai sąjungai pagrindų, tame Seime ėjo ilgi ginčai, kuomi pasiaiškina tęsimąsis to Seimo per devynius mėnesius. Lietuviams, pagaliaus, pagrįso tie ginčai su lenkais, ir jie apleido Seimą. Karalius labai už tą supyko ir pareiškė: "Kada lietuviai apleido Seimą, tai aš padarysiu uniją ant keršto". Jis tada pradėjo vesti derybas su Lietuvos pavaldiniais, Prusais, Padolia ir Kievu. Jos susijungė su Lenkija. Lietuviai pamatė kas dedasi, grįžo Seiman ir sutiko padalinti Livoniją tarp Lenkijos ir Lietuvos, kaip ir nusileido kitiems lenkų reikalavimams, kuriuos lenkai statė po gražiu obalsiu: "Lygus su lygiais, laisvi su laisvais".

Lublino tad unija panaikino Lietuvos sostą ir nustatė Lenkijos sostą, abiem šalims, bet užtikrino rinkimą karalių bendrai.

Tas buvo didžiausis Lietuvai smugis, bet jis neišvengiamas esant sunkiomis aplinkybėmis. Lietuva buvo įsivėlus į kovą su Maskva. Nustojus Volyniaus, Kievo, Padolijos ir Prusų ir turint karą su Maskva iš vienos pusės, negalėjo ryžtis į karą su susitprinta Lenkija. Prisėjo pasiskirti mažiausį blogumą iš esamų blogumų, ir pasirašyti ant tos sutarties, kuri taip Lenkijai kaip ir Lietuvai atgabeno blogiausias pasekmes.

Lietuviai susijungę su Lenkija ryžosi nedaleisti, kad lenkas taptų karaliumi, ir štai per porą šimtų metų viešpatavo valstybinė suirutė. Mirus Zigmontui III Augustui, per porą metų negalima buvo išrinkti karaliaus. 1574 metais išrinktas tapo Prancuzijos kunigaikštis Henrikas Valois, kuris tečiaus po šešių mėnesių viešpatavimo, pabėgo. Ir vėl porą metų nebuvo karaliaus, tada tapo išrinktas Vengras, Steponas Batory 1576 — 1586. Jam mirus po metų kivirčiu tapo išrinktas Sigmuntas III, Vaza. 1587 — 1632, Švedų kunigaikštis lietuvių kilmės. Po jo viešpatavo Vladislovas IV, sunus Zigmundo II, 1632 — 1648, po jo, jo sunus Jonas Kazimieras 1648 — 1668, kurio laikais sukilo Kazokai po vadovyste Chmielinskio ir lietuviai po vadovyste Jono Radvilos susijungė su Švedų karaliumi. Po jo paskirtas tapo Kaributas Vosniovieckis 1668 — 1673, lietuvių kilmės. Po jo, Jonas III, Sobieskis 1673 — 1696, gudų kilmės.

Mirus Jonui Sobieskiui, tapo paskirtas Saxonų kunigaikštis, August II, 1696 —1733; po jo Augustas III, sunus II, 1733 — 1763, kurio laikais prasidėjo tikroji suirutė. Tada Kotrina II, Rusų imperatorė, pravedė rinkimuose savo meilužį, Stanislovą Augustą Ponialovskį, užvaizda dvarų lietuvio kunigaikščio Sapiekos Vitebske 1764 — 1795

Tas Kotrinos meilužis padarė galą Lenkijai ir Lietuvai. 1772 metais, du šimtu metų po Zigmonto II, įvyko pirmas Lenkijos padalinimas, 1792 metais antras ir pagaliaus, 1795 metais trečias ir paskutinis. Nuo to tai laiko taip Lenkija neturėjo nepriklausomybės ir Lietuva kentėjo Rusų jungą iki 1914 metų.

Lietuvos istorija yra geru pamokinimu to kas yra tautai kenksminga, ir kas naudinga, bet jaigu praeitis buvo liudna, atsakomybe už tą krinta ant visos tautos.

Baudžiava Lietuvoj tapo įvesta ne Vytauto laikais, bet laikais Aleksandro I, 1501 metais. Teorija baudžiavos įvedimo pagrįsta buvo reikalu sudarimo pastovią kariuomenę, kurios palaikymui visuomenę priversti dirbti laukus. Naujoj gadynei šita teorija atpuola.

Gal svarbiausi priežastis Lietuvos visų nelaimių buvo stoka kulturos. Stabmeldystė atstume lietuvius nuo civilizuoto pasaulio, ir kada jie priėmė krikščionybę, lenkų kultura nuslopino lietuvių dvasią ir juos ištautino.

Tą viską jau pergyvenome. Žiurėdami į priežastį visų nelaimių, privalome ieškoti šviesesnės ateities ne kur kitur, kaip tik apšvietoje, ir prisitaikinimo prie sąlygų gyvenimo musų laikų.

Tėvynaini, Ar Negaila Tau Tėvynės Mylėtojų Draugijos?

Iš daugelio kulturinių darbų Amerikos lietuviai yra atlike didelį kulturos darbą per Tėvynės Mylėtojų Draugijos tarpininkystę, bet pastaraisiais dešimčia metų ši draugija paliko lig ir pamiršta. Nors ji ir varo savo užbrėžtą darbą, bet taip nežymiai, kad šiandien nėra to entuzijazmo net pas pačius draugijos narius ir pastaraisiais penkiais metais, kas kartas draugijos veikimas silpnėja ir jeigu toliau taip leisime draugijai merdėti, tai ji turės žuti.

Kaip žinome, kad draugija gyvuoja Amerikoje per pastaruosius 34 metus — yra suorganizuota 1896 m. taigi jos pradžia siekia tuos laikus, kuomet musų ateiviai vos tik buvo pradėje didesniu skaitliumi keliauti į šią šalį, o apie mierius šios prakilnios organizacijos dabar tenka kalbėti, nes kiekvienas tėvynainis juos jau žino iš jos atliktų darbų. Žino, kad draugija leidžia moksliško turinio veikalus-knygas. Draugijos leidiniai yra labai gražūs savo turiniu ir viršutinę išvaizdą, kaip antai leidinys šešiuose tomuose dr. Vinco Kudirkos raštai; "Širdis" Jono Jonilos raštai; "Technikos Stebuklai,", "Motina", "Paskaitos iš Biologijos", Kitas Karas", "Lenkų Viešpatavimas Lietuvoje", "Pasaulio Istorija" ir daugelis kitų smulkesnių ir stambesnių veikalų.

Savo laiku draugija turėjo net 130 gerame stovyje kuopų 4,000 narių. Turėjo pora tukstančių dorelių geležinio atsargos kapitalo ir $3,000.00 bėgantiems reikalams. Visur buvo bruzdėjimas po kuopas, džiaugsmas susilaukus naujo veikalo. Bet dabar ?.. Gaila pasakyti, kad draugija merdėja mirtėis patale, nors dar nariams ir yra teikiama įvairus leidiniai, kaip ir paprastai pildoma pažadas, bet jau gyvumo nėra ir daroma tik su pirmiau sutaupytais pinigais, kuriems išsisėmus iki pat dugno, tuomet draugija ir savo pažadus pildyt nebegalės ir kas tuomet?...

Laikas dabar mums susidomėti musų draugijos likimu ir padaryti reformas, kad toliau galėtumėm tęsti kulturos darbą savo pačių ir abelnai visų lietuvių naudai.

Seniau laikraščių leidėjai, tai pavieniai asmenys, budavo dar leidžia laiks nuo laiko, tai stambesnius tai smulkesnius leidinius. Gi dabar jau per ištisą metų eilę, nuo laiko kai Lietuva tapo nepriklauma, niekas nieko čionai neišspausdina. Tiesa, Lietuvai įsikurus biznio pamatais, knygų leidimo korporacijoms, gaminimas stambesnių veikalų apsieina pigiau ir gal dar tinkamiau tenai galima išleisti iš kalbos ir technikos atžvilgio ir delto TMD. geriau gali savo narius patenkinti, leidžiamais raštais Lietuvoje, kas pastaraisiais laikais ir buvo dalinai praktikuojama.

Bet męs Amerikoje neturime nei vieno tikrai moksliško žurnalo. Tėvynės Mylėtojų Draugija galėtų užpildyti tą tuščią spragą, leisdama mėnesinį žurnalą. Galėtų padalyti į įvairius skyrius ir sutraukti prie savęs geriausius musų rašytojus, ušpildymui įvairių mokslo skyrių. Jeigu tokis žurnalas butų gausiai įliustruojamas, tai turėtų plačią dirvą, nes kiekvienas inteligentas negalėtų apsieiti be tokio žurnalo, tad T.M.D. butų milžiniška nauda,nes visur rastusi jos leidiniai ir nariai džiaugtusi turėdami kas mėnesis naują leidinį; turėtų pagrindo vedimui agitacijos ir sustiprinimui, sukėlimui kapitalo.

Šiuose metuose, Birželio mėnesį bus TMD Seimas prie SLA. Seimo, tad prašoma kuopų viršininkų susidomėti šiuo mi mano įnešimu ir pastudijuoti įvairius budus kaip galima sustiprinti musų organizaciją. Siųskite ko daugiausia delegatų seiman įteikdami jiems gerus sumanymus; pasirupinkite pastatyti organizacijos priešakyje tinkamus žmones, kurie apsiimdami viešuosius darbus juos tinkamai atlieka.

Kuopų viršininkai teikitės pasidalyti mintimis su savo nariais, sušaukite susirinkimus ir išrinkite mokesčius, nes negalima leisti musų organizacijai taip pasitraukti nuo kulturos darbų, labui pačių savo ir labui musų Tėvynės.

—A. B. Strimaitis
(TMD. Iždininkas)

Namas medyje:

Suvienytų valstijų miškų sergėtojas Pete Miller gyvena pačioj medžio viršūnėj. Namelis 3 kambarių. Jame įvesta telefonas ir kiti reikalingi dalykai. Sargas vis žiūri per žiūroną, ar ne užmatys kur nors dūmus. Jam matosi per 40 mylių aplinkui. Medis yra 8 pėdos aplink: aukščio 180 pėdų Įlipti į medį tarnauja kopėčios.

The Young Folks

and how they work and play and
what they write and say to
MISS F. H. SADAUSKAS
c|o Sandara
3331 South Halsted Street, Chicago, Ill.

Clubs Among Lithuanians.

R. Z.

There have been and there still are numerous Lithuanian Young People's Clubs but, in comparison to the organizations of other nationalities, they have been sadly lacking. The Bohemians which their Sokol, the Germans with their Turners, the most outstanding of such groups, are noted the world over for their strength in organization. Their numerous halls, gymnasiums, and athletic fields are fit reminders of what concentrated effort can accomplish.

It has long been a puzzle to me as to just why we Lithuanian young people were not capable of such great deeds. Too long have we been sitting back letting the others do what we are able to do.

The main reason for our inactivity is our gradual Americanization. Which no Lithuanian organization great enough to warrant our interest, we have been joining those American Clubs which can offer us greater advantages. So great has been this tendency to Americanize that many of us have even forgotten the beautiful language of our mothers and fathers. Whenever it has come to a choice between an American or a Lithuanian organization, the American club has won out principally because it had more to offer.

Sectarianism a Drawback.

Another thing which has tended to discourage young people from joining is the inclination of most Lithuanian clubs to be exclusive. There are Catholic, Student, Socialistic, and other sectarian organizations, — all built on faith, or some singular following. Before one can become a member of such an organization one must subscribe wholly to the principles of that faith. This hampering of one's self-expression has discouraged many. There is none of this present in such prominent organizations like the Y.M.C.A., the Sokol, or the Turners.

The tendency of the older people to manage the affairs of the clubs which have been organized has also had its influence. Young people like to manage their own affairs. In many cases interference in matters of policy has caused internal disruption. Any group of young folks will always have radical ideas as to how things should be done with the result that the old-fashioned elders will disapprove, and who can gainsay their superior wisdom and experience in affairs, musty and inexperienced though it be.

Right Spirit Essential.

The surest way to eradicate any or all of these evils would be to form a club which would admit all Lithuanians, irregardless of creed or policy but limiting the membership to young people. Of course the start would have to be small but with the right kind of spirit an organization could be built which would have enough to offer the prospective member as to prejudice him or her away from the large American organizations.

The policy or platform of the club could follow that of the American type in which democracy and unity are the redeeming features. However, there must be incorporated somehow, athletics. Too much, the Lithuanian organizations have been run on an intellectual basis. This feature is not bad; in fact, it would have to be present. But with nothing but hot air circulating through the club-rooms, with differences arising, it is very easy to disrupt unity. Athletics can go a long way in forming a compact body of younger people. With teams organized, battling to win against other teams; with everybody doing everything possible to help the team win; compactness will be the outcome.

Of course nobody will expect a club just newly organized to have a big club-house with dance-halls, smoking rooms, and a gymnasium. It may take a few years to so build up, but Rome wasn't built in a day. No matter how small the start, if a club has the right spirit, anyone will be able to see that it has a great future and that it will build up. Therefore, the platform of this organization must be outlined with non-sectarian policies and it must contain other forms of amusement besides continual argufying and musical programs.

Sincere Cooperation Necessary.

There is one little fault among young people which so often ruins a whole organization. When a certain person distinguishes him or herself as a good leader, the tendency is to let that person do it all. And then, after leaving everything to this conscientious worker to handle himself, certain persons will grow jealous and attempt to undermine all the good work in mere envy.

Another thing, whether nobody else noticed or not, it has been the tendency for young women to become the leaders. Is this a reflection against us, men? Whether anything comes of this little article, remains to be seen. I hope somebody becomes inspired enough to start something.

Well, Happy New Year.

Forcast For 1930

In response to the hope expressed by one of our Young Folks in his article for someone "to start something" with reference to a Club for our Young Folks, I am prompted to say confidently that there is something "in the air" right now.

It will not be very long before actual steps are taken toward this definite goal of a non-partisan, free-for-all (free after dues are paid) friendly club for Young Folks of Lithuanian descent.

The year, 1930,will undoubtedly be memorable one for the organization work and activities that will take place. Watch our section here for future accounts of the progress made in this respect. There will be a club for Lithuanian Young Folks such as never was! Hail, 1930.

— Ye Ed.

Suggestions Invited.

Regardingthis section or the Young Folks in general and their interests, — we invite our readers to send in constructive opinions and suggestions.

We want to hear from everybody, — those outside of Chicago included.

— Ye Ed.

Personals

V. Sholis, member of the Lithuanian National League of America, has retrned to Urbana to continue his pursuit of knowledge. We are proud to report that Mr. Sholis is Editor of one of the University of Illinois student publications.

Raymond Zimont, the popular son of Dr. and Mrs. Zimont, who are active in Sandara's circles, also returned to Urbana to apply himself to studies. Sometimes, won't you remember us with more articles, Ray?

"Kulturos Ratelis", a young girl's club, is giving a Valentine Dance, Saturday, February 15, and of course they want everybody to reserve that date for this dance which they say will be well worth your remembering to come there.

The Misses Lucy Sadowskas, Chairman, Bernice Saltenis and Valeria Genitis are on the Committee.

Rezoliutions.

re-made annually kept while being made

the Coquette:
"I vow that this year I'll behave; no longer will I be a knave of hearts. It'll be just one for me,instead of two or four or three."
the Flirt:
"This life is much too fast I know;
too many girlies call me Beau. Hereaft' I'll have to cut them down maybe to two in this small town."

TEISĖJAS JARECKIS SUTAUPO PILIEČIAMS PINIGUS.

Finansinis raportas apie paskirstymus, išlaidas ir sutaupymus Board of Election komisiorių pradedant sausio 1 d. 1929 metų ir baigiant gruodžio 31 d. tų pačių metų tapo tik ką išleistas vyriausio raštininko Mr. John S. Rush. Jis parodė, kad Chicagos miesto ir Cook apskr. piliečiai sutaupino $268,256.39 ačiu naujam registracijos pataisymui, kuris buvo patiektas apskričio teisėjo Edmund K. Jarecki ir Board of Election komisionierių. Vietoj dviejų dienų registracija dabar bus tik viena diena. Šiuose metuose bus sutaupinta $210,000.00 arba 478,256.39 į du metu.

1930 metais nebus generalės registracijos.

Just A Reminder.

When sending in articles to "The Young Folks", please remember to let us know your full name and address. We shall not publish them; but, we do want them for information.

Turistų Ir Studentų Atydai.

Lietuvos Pasiuntinybė Washingtone butų labai dėkinga už pagalbą sudaryt siunašus su antrašais:

1. Lietuvių advokatų Amerikoje.

2. Lietuvių moksleivių ir studentų Amerikoje bei jų organizacijų.

Pasiuntinybė yra gavusi iš Lietuvos Juristų draugijos ir Lietuvos Moksleivijos draugijų prašymų suteikti joms virš minėtų surašų ir antrašų, tikslu sueiti į artimesnius santykius su savo kolegomis Amerikoje.

Pasiuntinybė pildydama šiuos norus, mėgino tatai atlikti, sueidama kontaktan su kai kuriais atskirais asmenimis. Vienok tenka pastebėti, kad sudarymas tokių surašų atskiram asmeniui ir prie geriausių iš jo pusės norų, matomai yra labai sunkus, jaigu ne visai negalimas darbas.

Todel Pasiuntinybė norėtų pasinaudoti maloniu lietuvių laikraščių tarpininkavimu ir prašyti visų užinteresuotų ir šiaip jau geros valios asmenų malonėti atsiųsti jai lietuvių advokatų ir lietuvių moksleivių, bei studentų ir jų draugijų antrašų, iš kurių Pasiuntinybė pati sudarys atatinkamus antrašus ir pasiųs užinteresuotoms juristų bei studentų draugijoms Lietuvoje.

Čia rodosi nebutų nei reikalo minėti, kad artimesnis betarpis suėjimas artimesnėn pažintin tarp vienų ir kitų butų labai naudingas abiejoms pusėms.

Studentai prašomi nurodyti savo specialybę ir lankomą Universitetą, Kolegiją ar Mokyklą.

Visas žinias prašoma siųsti Pasiuntinybės antrašu:
2622 — 16th St., N. W.,
Washington, D. C.

Pasiuntinybė tuo budu sudarytųjų surašų kopijas galės gauti ir visi suinteresuoti juristai ir studentai čia Amerikoje.

B. K. BALUTIS,
Lietuvos Ministeris.

Nuo Salos Iki Salos Kojų Nesušlapus!

Paskutiniu metu siautusios audros daug kur pridarė ir milžiniškų nuostolių ir nepaprastų dalykų.

Olandijos vakaruose bangos išmetė iš juros nuo karo laikų užsilikusią miną kuri sprogo. Bangos sunaikino kelus, viesulas nenuneše stogus. Vienoj vietoj jurų vanduo taip nuslugo, kad tarp Loland ir Falster salų buvo galima pereiti nesušlapus kojų. Į Faroe salą galima buvo nuvžiuoti automobiliu.

Ar negėda?

— Ar ne gėda tau, latre, pareiti namo 8 val. ryto?

— O tau ar negėda šiuo laiku dribsoti lovoje, kada visi dori žmonės jau seniai sukilę.

Prezidentas Hooveris

UŽTIKRINO DARBININKAMS IR BIZNIERIAMS PASEKMINGUS IR TURTINGUS ŠIUOS METUS.

Tokiu budu jau nėra abejonės pelninguose investmentuose ant Chicagos nuosavybių.

1. AUKSO MAINOS GERAM BIZNIERIUI.

Gas Station, užkandžių, minkštų gėrimų ir Chicken Dinner Road House. 9 kambarių nauja stuba, kieto medžio trimingai, cementinis beisementas, furnace apšildomas, bėgantis vanduo, maudynės, elektra ir visi kiti parankumai, kaip mieste, 2-jų karų garadžius, ant 3¾ akrų žemės, 600 pėdų fronto, ant gero cementinio bulvaro ir streetkarių linijos, tik 5 mylios nuo Chicagos miesto rubežiaus, į pietvakarius. Vertės yra $35,000, bet priežastis ligos priverčia savininką greitu laiku parduoti, tik už $16,000, pusę reikia įmokėti, likusius ant morgičių. Klauskit JOE ZACKER, c|o S. P. Kazwell and Company.

2. NEAPSAKYTA PROGA PROFESIONALUI AR BIZNIERIUI.

Parsiduoda ar išsimaino pusininko dalis, aukštos klesos 3 flatų muro namas, po 6 didelius kambarius ir po 2 shower maudynes, 4 garadžiai, namas užbudavotas ant 50x125 pėdų loto, tik vienas blokas nuo Jackson Parko ir leikos, South Shore kolonijoje. Rendos moka po $200.00 kožnas fletas į mėnesį.

Priims į mainą biznio lotus, mažą namą, farmą arba ką turi? Už $15,000 equity. Labai patogi vieta profesionalui ar biznieriui gyvent.

3. VELTUI BIZNIS; MURO NAMAS DYKAI.

2 aukštų muro, 2 štorai, 6 kambarių fletas ant antrų lubų, beizmentas, štymų apšildomas, 2 karų muro garadžius, lotas 25x125 pėdų. Rendos neša $264.00 į mėnesį, 6551 Cottage Grove Avenue. Tą namą visiškai atiduodu už dyką, tiktai už lotą užsimokėk, kiek Blue Book parodo, po $1,000 už pėdą. Už viską kaina tik $24,500, įmokėt reikia $7,500, likusius bankos pirmas morgičius per tris metus — neimsiu nieko į mainus.

4. PROGA SPEKULIANTAMS ir BUDAVOTOJAMS.

3 štorai ir 3 fletai ir dar 50 pėdų tuščios žemės, vieta del 3 štorų ir flatams viršuj, prie pat transfer kampo, 3121, 3123, 3125 No. California Ave. ir kitas galas išeina į Elston Ave. karų liniją prie didelio Elston teatro, viskas išrenduota, priimsiu į mainą biznio lotus, be morgičių, mažesnį namą arba ką turi už $27,000 equity.

5. PIKNIKAMS DARŽAS.

Didelė šokiams salė, restoranas, gas ir užkandžių stotis, 22 akrų žemės, su dideliu mišku, vertės $34,000, nauji puikus budinkai, vertės $60,000. Biznio raktas, vertės $10,000, viso labo vertės $104,000. Greitu laiku parsiduoda mažiau kaip už pusę kainos, tik $50,000. Reikia įmokėt tik $10,000, likusius 5 metams morgičiais. 10 mylių į petvakarius nuo Chicagos rubežiaus.

S. P. KAZWELL and CO.
(S. P. Kazwell — S. P. Kazlauskas, ta pati ypata)

2839 West 63rd Street.
Phone Republic 8899.

Kompozitoriaus M. PETRAUSKO

KONCERTAS

— ĮVYKS —

Ned., Sausio-Jan. 12, 1930

LIETUVIU SVETAINEJ
DETROIT, MICH.

Gerbiami Lietuviai-vės:—

Kompozitorius MIKAS PETRAUSKAS po daugelio metų darbuotės lietuvių menui apleidžia šią šalį ant visados ir grįžta į Lietuvą. Todel šis koncertas bus paskutinis — atsisveikinimo koncertas. Rėmėjai sumanė padaryti didžiausią ir įvairiausią koncertą, į kurį sukvietė daug gerų artistų — dainininkų, butent: Komp. M. Petrauskas, artistas J. Olšauskas, J. Valiukas, St. Rimkus, S. Žukauskaitė, A. Šatulaitienė, A. Zigmantienė ir Alena Pikauskaitė, smuikininkė.

Pradžia 5:30 val. po pietų.

Programui pasibaigus bus šokiai abiejose svetainėse.

Įžanga ant Koncerto: $1.50, $1.00 ir 75c. Vien šokiams: Vyrams 60c., moterims 35c.

Kviečia maloniai visus atsilankyti.

Komp. M. Petrausko draugai.

Komp. MIKAS PETRAUSKAS.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Minėjimas Lietuvos Nepriklausomybės.

Vasario 16 d. sukanka 13 metų kaip musų tėvynė Lietuva laisva. Nėra abejonės, kad kaip visuomet, taip ir šiais metais Sandariečiai šias sukaktuves atatinkamai paminės, įvairiais parengimais. Lai nelieka nei viena Sandaros kuopa, kuri atsiliktų.

Ar galima rasti ką svarbesnio kaip tautai nepriklausomybė. Tad ir nepriklausomybės šventė yra švenčių šventė.

Bet apvaikščiodami tą nepriklausomybės šventę turime prisiminti, kad dar nevisi lietuviai gyvena nepriklausomu gyvenimu. Atsiminkime, kad sostinė Vilnius, Gedimino kalnas ir tie kapinynai, kuriuose guli Lietuvos didvyrių kaulai dar tebėra lenkų purvinomis kojomis minami. O šimtai tukstančių tenai musų brolių kenčia persekiojimus ir priespadą.

Prisiminę juos parodykime jiems savo broliškas širdis. Parodykime jiems jog jų nepamiršome ir nepamiršime, kol tik visi bendroje šeimoje nešvęsime nepriklausomybės šventę. O to įrodymui, visi kaip vienas, kiek kuris išgalime sudėkime savo aukas į Politinį Iždą, kuris rupinasi Vilniečių rėmime ir Vilniaus atvadavime.

Taipgi šiais metais sukanka Vytauto 500 metų jubilejus. Vytautas buvo Lietuvos kurėjas ir lietuvių vienintojas. Tad pasirodykime, kad jo dvasia mumyse nėra mirus ir kad mes mokame suvienytomis spėkomis ginti savo tautos reikalus.

Pageidaujama, kad kiekvienoje lietuvių kolonijoj susidarytų Politinio Iždo skyriai. Lai nelieka nei vieno lietuvio, kuris atsiliktų neprisidėjęs Vilniaus atvadavime.

Sandariečiai ir visi Amerikos lietuviai, nepamirškime Lietuvos nepriklausomybės šventę, nepamirškime Vilnių!

K. J. Paulauskas
Pol. Iždo Sekr.

NEW BRITAIN, CONN.

LT. Sandaros 32-ra kp. surengė vakarienę palydėti senus metus ir pasitikt naujus. Vakarienė buvo labai puiki ir skani. Mėsa buvo kalakutų ir rukyti kumpiai, o prie mėsos buvo ir visokių pagardinimų. Taigi, žodžiu sakant vakarienė buvo viena iš gerieusių, kiek kada yra buvę Conn. valstijoj. Taipgi patarnavimas irgi buvo malonus teikiamas per jaunas mergaites. O patsai valgis buvo ant tiek skanus, kad aš ir šiandien prisimenu ir gaila, kad nesužinojau, kas tos per vienos buvo gaspadinės. Tiek te turiu pasakyti, kad 32-ra kuopa yra laiminga turėdama savo tarpe tokias puikias šeimininkes.

Svečių buvo prisirinke virš 300 šimtų, kurių tarpe buvo keletas hartfordiečių.

Kaip paprastai, taip ir ši kartą buvo ir muzikalis programas ir kalbos. Pirmiausia kalbėjo vietinis, bet kadangi publika nerymavo, tai nebuvo galima išgirsti ką jis kalbėjo.

Antruoju kalbėtojum buvo hartfordietis p. J. Sekys, kuris savo, nors trumpoj kalboj, apibarė publiką už neramų jų užsilaikymą. Taipgi ragino newbritoniečius pasistatyti didesnę salę, tai sako, kuomet butų daugiau vietos tai galtuomet ir publika galėtų užsilaikyti ramiau.

Trečias kalbėjo p. V. M. Čekanauskas iš Hartford, Ct., kuris, kaipo patsai vilnietis, jis prisiminė ir vaizdžiai nupiešė vilniečių gyvenimą okupuotame Vilniaus krašte. Po jo kalbos buvo renkamos ir aukos, kurių tapo surinkta $36.83.

Taipgi kalbėjo dar vienas hartfordietis p. Levišauskas. Šis žmogus kaip suriko savo didelę gerklę, tai tuojaus visi nutilo. Jis savo kalboje prisiminė apie senovės lietuvių puotas. Paskutinis kalbėjo vietinis p. Gerdauskas.

Muzikaliame programe dalyvavo vietiniai pp. Petrauskai, p. Bružas ir pabaigoje dainavo dar viena iš šeimininkių. Jie visi savo užduotis atliko labai puikiai, už ką publika juos apdovanojo gausiais aplodismentais.

Po vakarienės tęsėsi šokiai iki trečiai valandai ryto.

—Hartfordo Plikis.

HARTFORD, CONN.

Del "Keli žodžiai p. Žliiui".

Dėlei mano straipsnio S. L. A. reikaluose (žr. "Sandarą Nr. 48) atsiliepė brolis Vedeikis "Sandaroje" nr. 50. Kad atsilepė, tai nieko priešingo nėra, dar pagirtina, kad rašoma apie musų visus lietuviškus darbus. Bet aš turiu pasakyti, kad savo straipsnį parašiau kaip tik tomis žiniomis, kurias girdėjau iš brolio Vedekio ir kitų sandariečių. Apie S. L. A. jaunuolių choro suirimą jau nėra tos priežastys, kurias nurodo brolis Vedeikis, nes vienam chorvedžiui atsisakius, galima bubo gauti kitą; čia pas mus yra vienas kitas, kuris galėtų pamokinti. Jaunimo pas mus yra, tik reikia jį suorganizuoti ir paskui gražiais veikimas palakyti. Žinoma, seniai jau netinkame, nes mes ir prie senesniųjų turime begalo užsiėmimo, bet jaunuoliai, kurie dar skaitosi veikėjais, tai lengvai galėtų jaunuolius suorganizuoti ir palaikyti. Sutikime ir draugiškume veikiant ir tie "senieji" atsilankys ir rems visus jaunuolių gražius darbus. Nes kada du metai atgal jaunuoliai susiorganizavo ir padarė vieną kitą parengimą, ar "seniai" neatėjo" ir nerėmė?

Gale savo rašto brolis Vedeikis sako, kad jis nieko nežino apie S. L. A. apskričio iždą. Jai jau pereitą rudenį paskirtos aukos svarbiausia Dėdės Šerno paminklui, iki šiam laikui nepasiunčiamos, tai ar "nežinojimais"?... Tiesa, ne organizatoriaus priedermė iždu rupintis ir ne jo galė iš iždo išmokėti ir kam pridera, bet jei jau čia pas mus ir kitur visi žino, kad iš apskričio kasos nebeišmokama, o jei čekiais išmokama ir negalima gauti pinigų, tai jau brolio Vedeikio "negirdėjimas" mažos vertės.

Tokiu, kad šiuomi musų ginčai užsibaigia.

— Žilius.

Binghamton, N. Y.

Bolševikų-šmeižikų koncertracijos lizdas ir jųjų vilkiškas apsimetimas avies kaily, neva lietuvybės platinimui.

Kaip buvo "Sandaroje" pirmiaus minėta, kad raudonieji tavorščiai paskutiniu laiku, kad palaikius savo draugijas, kurios jau taip pat netoli Lenino grabo, jie visu smarkumu, per ištisus metus, atakavo ir šmeižė kitų sriovių lietuvius per savo pamazgų šaltinį, nelaisvę ir, kuomet jiems neušteko to, tad neperseniai suorganizavo savo kliubą ant 315 Clinton St., del apgavimo žmonių akių, užvardino Amerikos Lietuvių Piliečių kliubas. Po teisybei pasakius, turėjo but užvardintas, Amerikos lietuvių priešų kliubas.

Priežastis suorganizavimo to kliubo, kad galėtų musų komisarai sueiti bendrai ir šmeišti tuos, kurie jiems nekošer. Paskutiniu laiku neturėdami ką ant manęs sakyti, tad sugalvojo ir paskelbė, kad aš neteisėtai pasiliuosavęs iš kariuomenės, bet slaptai, kaipo dezertyras. Taigi aš patariu visiems vietos bolševikams apsvarstyti ką kalbate, nes atsikartojus dar kartą to kioms kalboms, aš patrauksiu atsakomybėn, kur teisybės svarstyklės nuspręs ant kiek musų komisarai yra teisingi.

Mat vargšai turbut smarkiai užsirustino ant menęs, kad manies negali pritraukti prie bolševizmo, kaip kad kitus žioplius, kurie nuo karščiausio kataliko, perėjo visas partijas ir galų galę, del moteriško andaroko tapo gerais bolševikais. O ne vyručiai, aš del moteriško andaroko nemainau savo idejų.

Įėjus vidun į minėtą kliubą tuojaus metasi į akis ant kiek tas kliubas yra lietuviškas. Ten nesimato nei kiek lietuviškumo, bet rugščiai atsiduoda Rusijos kvapu; tenai nesimato lietuviškumo nei per nago juodymą. Kur tik nepažvelgsi, tenai pamatysi kacapiškas išvaizdas; — nuo Lenino iki žemiausio jo klapčuko.

Kad pasirodžius lietuvybės platintojais, tai sutvėrė, neva, lietuvių kalbos vakarinę mokyklą. Lietuvių kalbos dėstymui buvo pasikvietę keletą lietuviškų gimnazistų kurie nesaniai atvykę iš Lietuvos. Bet ir tie permatė kame dalykas ir tuojaus komisorams spjovė į akis ir rezignavo iš mokytojų vietos. Taip pat turi dramos ratelį ir, neva, vadinama Aušros chorą ir giriasi, kad tik jie yra lietuvybės platintojai. Bet pažiurėkim ant kiek jie platina tą lietuvybę. Ar nors syki yra kas matęs tą jų dramos ratelį perstatant kokį veikalą butų nors kiek buvo lietuviškumo? Arba ar grdėjote kada nors, kad Aušros choras sudainuotu liet. liaudies ar tautišką dainą? O ne, Naujus į bolševikišką parengimą, net slykštu darosi. Ten nieko neišgirsi, kaip tik prirugusios rusų dvasios revaliucinęs dainas, Internacijonalą ir t. t. Ištikrųjų net gėda, kad lietuviai garbina tik svetimus dievaičius, o niekina savo tautą, popročius ir puikiai skambančia lietuvišką kalbą už kurią musų bočiai kariavo per ištisus šimtmečius, ir kur šimtais jųjų žuvo. O dabar musų bolševikai drista tą viską niekinti. GEDĄ!

Laime kad Binghamtone nėra nigerių, nes jaigum jų čia butų tad beabėjo musų bolševikai pildytu savo "papės" Pruseikos "prikazą", drangautis ir viennytis su nigeriais, kas svetimtaučius priverstų monyti gana blogai ape lietuvius.

Tur but ne vienoje tautoje nesiranda tokių žioplių, kaip lietuvių, kurie pamina po kojomis savo kas prigimtą, o garbina tik svetimus stabus.

J. Ž. Š

Skaitykit ir Platinkite "SANDARĄ"

HARTFORD, CONN.

Iš A. L. T. S--daros Susirinkimo.

Sausio 5 d., 1930 metais įvyko vietinės sandariečių kuopos susirinkimas. Perskaičius raštininkui G. Levišauskui protokolą ir jį priėmus vietas užėmė nauja valdyba, kuri pasižadėjo dirbti del Sandaros labo.

Iš nutarimų žymesni yra šie:

Surengti vakarienę vasario 15 d., š. m. Po velykų surengti balių, o ateinančia vasarą du pikniku. Nutarta taipgi dalyvauti sekančiam konteste kuris prasidės apie vidurį Sausio mėn. Konteste apsiėmė B. Vedeikis, o kiti pasižadėjo jam pagelbėti. P-nas Vedeikis tiesiog pareiškė, kad jis stos tiesiog į kovą su Detroitu, Brooklynu ir Bostonu. Ir aš pilnai tikiu, kad B. Vedeikis tą padarys. Taigi virš minėtų miestų vyrai laikykitės, kad Hartford, Conn. jusų nesubombarduotų. Taigi valio Vedeiki!

Darbai.

Čia darbai eina labai prastai žmonių daug yra be darbo. Darbininkai atleidžiami iš dirbtuvių ir iš kitur atvažiavusiam darbo visai negalima gauti.

Žmonės laukia pavasario, kuomet bus galima gauti darbų ukėse, kur mokesnis nors maža, bet visgi gyvenimas galima padaryti.

Sekančioj vasaroj labai daug lietuvių rengiasi važiuoti į Lietuvą vakacijoms arba apsigyventi. Aš patariu visiems, kurie rengiatės važiuoti Lietuvon, kaip tai iš Hartfordo ir iš apylinkių kolonijų kreiptis pirkti laivakortes pas p. Joną Sekį, 226 Park Street, Hartford, Conn. Tai yra vienas teisingiausių patarnautojų.

A. L. T. S. Koresp.

HARTFORD, CONN.

--Sandaros Kuopos Balius--

Gruodžio 28 d. įvyko ALTS 46- kp. balius. Diena pasitaikė lytinga, buvo purvas, bet žmonių susirinko pusėtinai, ypač jaunimo. Atliks pora desėkų dol. ir pelno. Atsilankusiems kuopos valdyba labai dėkoja ir ateity sandariečiai vietos jaunuoliams irgi atsilygins.

Kaip Lietuviai Praleido Šventes

Kalėdų ir Naujų Metų Šventes vietos lietuviai praleido ramiai. Viešų parengimų nebuvo. Vietos amerikonų spaudoje irgi nebuvo matyti, kad kas iš lietuvių but prasižengia, vadinas, kad kas ir "linksminosi", tai be trukšmo. Naujus Metus sutikti keletas lietuvių važinėjo New Britaine į Sandaros vakarienę. Apie ją aprašys plačiau vietos veikėjai.

Visur buvęs.

Arėjas L. Vit-kas.

Tėvynės Sargyboje.

Tėvynės sargyboje
Stov' kareivėlis,
Brangi jam šalelė,
Laisvė tėviškėlės.

Plėšikai žiaurieji
Tėvynę kankina,
Jos vaikus artojus
Pavergti mėgina.

Bet sergsti tėvynę
Drąsus kareivėlis,—
Apgins savo žemę
Laukų artojėlis.

Nebaisus jam priešai
Jis jaučias galingas,
Jėgos jam priduod
Jo meilė ugninga.

Jo meilė ugninga
Prie tėviškėlės,
Kurios laisvės vardan
Jis ginklą pakėlė.

Kitų Kolonijų Veikėjams.

Pąbaigoje Sausio mėnesio Chicagoj įvyksta konferencija pašvęsta jaunimo organizavimo reikalams. Čia bus svarstoma kokiomis priemonėmis galima atsiekti žymesnių rezultatų toje srityje.

Kadangi klausimas yra svarbus visiems Amerikos lietuviams, tai reikalinga, kad jo svarstyme dalyvautų kuodaugiausia veikėjų

Beabejo, ne visi gali atsilankyti Chicagon ir asmeniškai išdėstyti savo pažiuras . Todel butų gerai, kad visi apsipažinusieji su jaunimo organizavimu prisiųstų mums savo pastabas ir patarimus, kurios konferencijoj bus sunaudotos ir prisidės prie jos pasisekimo.

Rengėjų vardu,

F. PLATKAUSKAS,
3331 S. Halsted St.
Chicago, Illinois.

LEDAS

visai nelauktas.....apdengia kelius po šalančio lietaus....bejėgiai automobiliai slidinėja ant kelių iš stiklo. Pavoius laukia ant vieškelių!

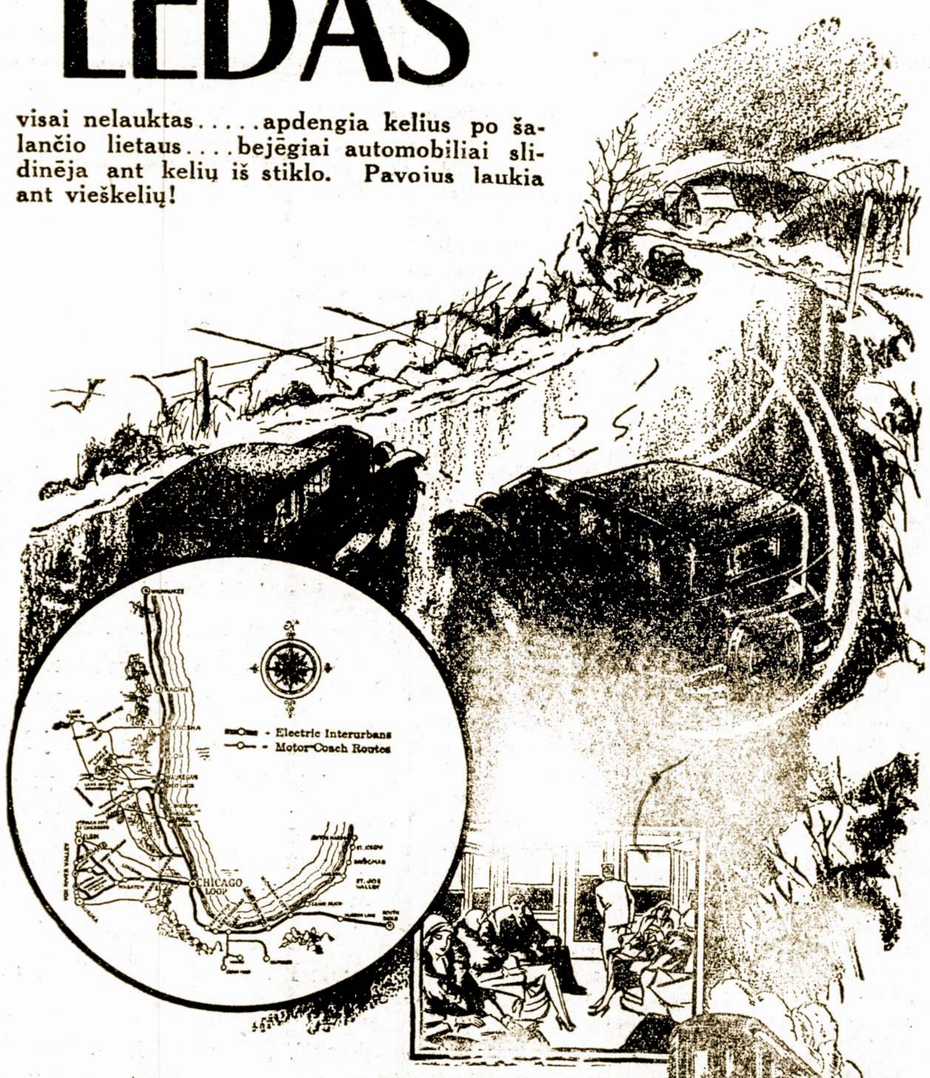

JŲS GREIČIAU NUVAŽIUOSITE ant *Elektrinio!*

Pasinaudokite musų išvažiavimo ir Pasilinksminimų Biuru, 72 West Adams Street, Telefonas Randolph 8200. Dykai informacijos apie išvažiavimus, keliones, pasilinksminimo vietas ar pasimokinimo ekskursijas per Chicagos Didmiesčio Apylinkes.

Del laiko traukinių ėjimo, kainų ir kitų žinių ant visų trijų gelžkelių telefonuokite RANDOLPH 8200

CHICAGO NORTH SHORE & MILWAUKEE RAILROAD | CHICAGO SOUTH SHORE & SOUTH BEND RAILROAD | CHICAGO AURORA & ELGIN RAILROAD (Saulėleidžio Linijos)

Vaziuokite 70 Miliu i Valanda

Į RYTUS — SOUTH SHORE LINE
Į ŽIEMIUS — NORTH SHORE LINE
Į VAKARUS — CHICAGO AURORA AND ELGIN RAILROAD

UKĖS MAINYMUI AR PARDAVIMUI.
Puikios ukės — visokio dydži — gera žemė — mainais už nuosavybę Racine ar Milwaukee.
F. S. SCHWARTZ
REALTY CO.
1105 Washington Ave. Racine. Wis.

LAIVAKORTĖS
Keliaujantiems Lietuvon ar iš Lietuvos.
Parupinama visi reikalingi dokumentai: pasai, vizos, sugrįžimui leidimai, afideivitai.
Daroma legališki dokumentai: pavedimai, igaliojimai, ir t. t.
Teikiama teisingos informacijos visuose imigracijos bei pilietybės klausimuose.
JUZĖ RAUKTYTĖ
50 STERLING STREET
Worcester, Mass.
Telephone Cedar 9039 W.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvelrt 5896

Ofiso Tel. Park 3491
ADVOKATAI
BARKUS IR ABODEELY
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.
IGNAS J. BARKUS
101 Sterling st. Maple 4964
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Ceder 6771

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atskirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

Tel. Park 4019
W. N. ESTABROOK
Žinomas Worcestery gėlių išdėstytojas. Laidotuvių vainikai, gėlių bukietai, prieinamomis kainomis 50-29
372 MAIN ST.
WORCESTER, MASS.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvėm ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

Tarp Chicagos Lietuvių

NORTH SIDE.

Lietuvių Draugijos Savitarpinės Pašalpos Vakaras.

Pereitam sekmadiny, sausio 5 d. įvyko metinis vakaras vienos didžiausių organizacijų — L. Drg. Sav. Pašalpos, Wicker Park svet.

Žmonių susirinko tai jau Dievo galybė--visos kertės buvo užkimštos. Programas taipogi gražus. Kiekvienas rado tą ko jo širdis troško. "Birutės" ir "Pirmyn" chorai, p. Steponavičiaus vedami labai sekmingai sudainavo visą eilę dainų. P-lė Valerija Čepukiutė sužavėjo klausytojus savo smuika. P-nas A. Vanagaitis, kaip paprastai, juokino visus iki ašarų. Buvo šiaip jau ir kitokių kombinuočių, kurios neapvylė publikos.

Tiesiog nesinori tikėti, kad šis vakaras tai pačių northsaidiečių darbas, atliktas be Bridgeporto pagelbos.

—Svetimas.

Kaip Pasitaiko Kelionėj

Vieną dieną žioplinėdamas po Bridgeportą, susitinku savo gerą pažįstamą — p. Kazlauską, kaipo žinomą biznierių "Kaz Heat intensifier Co." firmos savininką, laikantį savo ofisą 4426 South Western Avenue.

"Gerą dieną" gerbiamasis" paklausiau. "Kur buvai pražuvęs ištisus metus?" Mat tai buvo tik po naujų metų.

"Ot brolyti, turėjau nelaimę".

"Nu ir kas tokio?" "Mirė kas iš šeimynos?"

"Ne. Šeimyna sveika, bet aš buvau arti Abrahomo."

P-nas Kazlauskas pabraukęs ranka per savo veidą ėmė aiškinti kaip tas įvyko. Nors jis biznį turi Chicagoje, bet jo šeima gyvena Springfield, Ill. Kadangi persiskyrimas nėra malonus, tai nutarė ją parsigabenti ir vieną dieną uždaręs biznį pasileido Springfieldo link. Naktis pasitaikė miglota ir kelias šlapias. Automobiliu važiavau gana greit tarp 30 ir 35 mylių į valandą. Tik štai priešais atlekia kita mašina su smarkia šviesa, kuri jį apakino ir jis neteko kontrolės. Jo mašina apvirto ir kas toliau atsitiko — jis nebežinojo per tulą laiką. Tik vėliau pastebėjo atvažiuojančius automobilius.

Išlipę keliauninkai ištraukė Kazlauską iš po troko ir vežė linkui Springfieldo. Pasirodė, kad jam trys šonkauliai įlaužti, kairės rankos kaulas perskeltas ir koja sužeista. Užbaigęs pasakojimą p. Kazlauskas vėl nusisluoštė prakaitą.

Svarbi Žinia.

Sausio 7 d. laidoj gerb. "Vilnis" įdėjo didelę žinią su dideliu antgalviu:

"Pereitą penktadienio va karą, sausio 3-čią, Chicagoje buvo surengta tarptautinės prakalbos, teisingiau pasakius, protesto mitingas.

Šis mitingas buvo rengiamas tikslu nuodugnaus supažindinimo su aktuale padėčia Haiti saloj. Kalbėtojai jame savo užduotis atliko kuonogeriausiai. Visi, kurie tik atsilankė į šias prakalbas, buvo pilnai patenkinti.

Šio mitingo svarba buvo dar ir tame,, kad jis buvo rengiamas tikslu užprotestuot prieš žiaurų tos salos gyventojų kankinimą per Suv. Valstijų imperialistus.

Mitingas buvo entuziastiškas. Negrų darbininkų buvo atėję 35. Iš jų net 21 įstojo į Komunistų Partiją. Apart jų į Komunistų Partiją įstojo ir 4 baltveidžiai darbininkai. Parduota nemažai darbininkiškos literaturos."

Jeigu taip entuziastiškai viskas eis ir toliau, tai komunistų partija iš raudonos greit taps juoda.

WEST PULLMAN, ILL.

Metinis Susirinkimas.

Sausio 4 d. įvyko Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 55 kuopos metinis susirinkimas. Narių buvo apie šimtas.

Knygas komisija neperžiurėjo, kadangi vienas komisijos narys susirgo, tai jo vieton išrinktas kitas. Palikta komisijai prirengti raportą sekančiam susirinkimui.

Vieta susirinkimams patogi, laikoma miesto parko svetainėje. Už svetainę nereikia mokėti. Sveiko proto nariai džiaugėsi, kad dar gali naudotis patogumu be jokio atlyginimo. Bet kas kitą yra su komunistais. Jie prisisrėbę komunizmo iki ausų. Jiems vaizduojasi, kad svetainė negera. Gal but tokiems karštagalviams ir negera toki vieta susirinkimams. Mat čia negali gauti pavilgyti liežiuvius.

Vienas tavorščius gavęs burną ir dolerį, davė inešimą išsikelti iš šios svetainės į komunistų nuovadą. Pastebėta, kad toje vietoje gali sutilpti tik 50 narių, o musų kuopa turi net 170 narių ir dar rengiasi šimet prirašyti iki dviejų šimtų narių. Balsuojant, didžiuma narių pritarė pasilikti ant vietos.

Komunistų nuovada beveik kaip ir Puszemaičio štoras. Tokioje vietoje laikyti susirinkimus visai netinka. Iššalies įėjimo nėra, reikia eiti per frontą. O per frontą įėejęs visada pamatysi už baro storą žmogų, priėmusi komunistų krikštą. Pakrikštytas komunistu žmogus sako, kad nereikės mokėti už susirinkimus, bet, žinoma, jie norės, kad jam darytų nariai biznį. O "špiegas" pristatys očystenos ir biznis jiems eitų gerai. Tai matot, kaip komunistai nori išnaudoti darbininkus, prisidengę leninizmu.

Kuomet komunistams nepasisekė savo planų įvykinti gyveniman, jie nebenori eiti prašyt miesto gaspadoriaus svetainės del susirinkimų. Valdybai pastebėta, kad jokio pakarijimos nereikia, tik gaspadoriams reikia pasakyti, kad mums tą dianą reikia svetainės susirinklmui ir gausite, nes mes už tai mokame taksus. Tilvikas, kaip šilovarnis rėkia, išsirinkit komisiją. Jam pastebėta, jeigu valdyba nenori nei vietos paimti susirinkimui, tai lai ji rezignuoja, jos vieton kitą išrinksime, kuri apsiims paimti vietą susirinkimams.

Matot kokia komunistiška valdyba. Ima alga iš kuopos, bet nieko nenori dirbti. Susirinkimas tęsiasi ilgai, jame yra daug bereikalingų kulbų; daugiausiai tavorščiai laiko spyčius. Tie spyčiai visai netinka tokiame susirinkime. Butų gerai, kad pirmininkas mažiau kalbėtų ir neklausytų Tilviko blevyzgų. Jeigu jis taip darytų, butų galima greičiau susirinkimus užbaigti.

—Narys

1930?

Kiekvienas chicagietis patėmyjęs šį keistoką antgalvį įdomaus kas čia tokio nepaprasto šiam straipsnelyj. Ir aš pasistengsiu užinteresuoti Jusų mylistas ir štai ką papasakoti.

Sandariečių metai.

Taigi tas misteriškas antgalvis yra ne kas kitas, kaip musų palaiminti 1930 metai, kuriuos mes pradėjom gyventi ir beabejo, kiekvienas papasikalbėjęs su sąžinę arba siela pažadėdami ką gero netik sau, bet ir visuomenei padaryti, nepaisant, kad ir vieni mus geria, o kiti blogu žodžiu minės. Šitie metai musų sandariečių gvenime turės didelės reikšmės tik mes turim atsakančiai rengtis idant musų geri sumanymai ir geri norai butų įvigdinti į musų gyvenimą.

Pirma Užduotis.

Musų visų, chicagiečių o ypatingai Sandariečių pirma užduotis šių metų yra ne kas kitas kaip musų KONCERTAS. Pasistengkim kad tas koncertas butų tikrai neužmirštinas ne tik savo turiniu, bet ir tikslu, o tikslas yra labai prakilnus, pamąstykit Vasario 16 d., Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Tai viena, o antra — tai pas visus Sandariečius pulsas plaka gyvu draugingumu, pasiryžimu ir energija, ypatingai Chicagoje. Taigi koncentruokim komisijai idant šisai pirsidėkim su kuo galime padėkim su kuo galime, padėkime komisijai idant šisai pirmutinis musų darbas butų pavyzdžiu visų musų ateities darbų. Taigi Sandariečiai visi darban, pasirodykim, kad mes galim padaryti ir įvykdinit savo užbrėžtus tikslus!

— D. M.

Mažiausi automobiliai:

Londone viena dirbtuvė išdirba mažus sulankstomus automobilius. Nereikalauja nė mašinos, nė aliejaus, nė garažiaus. Galima 2 ypatom sėdėti. Kur nuvažiavęs ir mažoje vietoje gali pasidėti ir mažos išlaidos del užlaikymo.

S. L. A. 208 Moterų Kuopa Rengia Mums Šokius.

Ot gaila, kad neturiu po ranka šių metų viršminėtos vi same, kame pasižymėjusios kuopos valdybos vardų. Tečiau žinant tą, kad jos jau užsibrėžia šiuose metuose energingai veikti ir įžangą daro vasario 12 dieną, rengdamos gražioje "Englewood Masonic Temple" prie 6729 South Yale Avenue. Pirmą kartą šiame puikiame name mes turėsim progos pas viršminėtas ponias viešėti, o kurie laimingesni — šokti, bet tą laimę kiekvienas vyriškis apturės, nes ponios mums rengia tokią "naujanybę", kur kiekvienas iš mus turėsim progos šokti su visoms gražuolėms. Pakol kas tai paslaptis. Nežinau kuo tas šokis užvardytas, tečiaus kavalieriai pasižymėkite tą dieną. Tai bus vakaras kiekvienam malonu gerų žmonių susitikti ir save pasirodyti.

— A. M.

NAUJI SANDARIEČIAI.

Šią savaitę įstojo ir tapo priimti į Sandarą šie nariai:

F. Selemonavičius.

Savininkas Bridgeport Knitting Shop, 504 West 33rd St., Senas "Sandaros" skaitytojas, ir jos rėmėjas.

Jonas Jankauskas.

Viešbučio savininkas, 2126 South Halsted Street.

Kunigas su grabu:

Minneapolis, Minn. Atsirado evangelistų kun. Watson Arque 25 m. amžiaus ir sumanė sakyti pamokslus grabe sėdėdamas ir kelauja per visus miestus ir gano dūšias ir daro sau gerą pragyvenimą iš to.

Juokinga ir gana:

Chicago, Ill. C. Carporale 70 m. jo moteris Teresa 64 m. išgyveno vedę 49 metus, šiomis dienomis padavė prašymą į teismą del išsiskyrimo, bet teisėjas prašymą atmetė kad per jauni del atsiskyrimo.

Virvėmis vaikščioja:

New Yorke per Hudson upę tiesiant didžiausį tiltą pasaulyje, darbininkas eidamas virvėmis nupuolė 150 pėdų žemyn ant kitų virvių, bet nenupuolė į vandenį. Virvės yra reikalingos prie tiesimo tilto.

Jos.F.Budrik,Inc.

Muzikos Krautuve

Parduodu Radios, Pianus, Victrolas visų geryjų išdirbysčių. Suteikiame lengvus išmokėjimus ir pilną garantiją.

Nauji lietuviški rekordai po 75c. vienas. Siunčiame į kitus miestus. Perkanti mažiaus kaip 6 rekordus, prisiųskite ekstra 50c. už supakavimą.

26106 Ar žinai kaip gerai, Polka.
Mano tėvelis, Valcas.
Petro Sarpaliaus ork. Dainuoja J. Sarsevičius.
26107 Kraic Polka
Džiaugsmo Valandos, Mazurka.
Petro Sarpaliaus Orkestra.
26069 Aš berniukas
Suzana
A. Vanagaičio ir jo Vanagučių komiški rekordai.
26057 Žydelis iš Vilkaviškio miestelio
Pas darželį trys mergelės.
26062 Tykiai, tykiai
Kur bakužė samanota
J. Babravičiaus Rekordai.
26047 Dzinguliukai
Prašom pasakyti
Liuda Sipavičiutė, Contralto
26099 Amatninkų daina
Obuolys
P. Petraitis su ork. akomp.
Rekordai kitų žymių dainininkų.
26013 Petro vestuvės, komiška scena. Atliko J. Uktveris ir A. Zavistaitė.
Senis Petras, Polka, P. Sarpaliaus Orkestra.
26100 Busiu Vyru, Komiška scena, Atliko J. Uktveris, A. Zavistaitė ir kiti P. Sarpaliaus Orkestra.
Ant Laivo, komiška scena, Atliko J. Uktveris. A. Zavistaitė ir kiti P. Sarpaliaus Orkestra.
26024 Pamylėjau vakar
Vai varge, varge,
K. Sabonis, Baritonas.
26040 Arija iš operos "Rigoletto"
Neverk brangi
Kipras Petrauskas, Tenoras.
Šokių Muzika.
26104 Bernelis, Polka,
Noros Polka,
P. Sarpaliaus Orkestra.
26101 Viktutės Polka
Elzbietos Polka,
Chicagos Lietuvių Orkestra
26071 Gaidys, Polka
Klaipėdos valcas.
Kariškas Benas.
16151F Oi, Berneli, Vienturi!
Mielaširdystė.
K. Menkeliuniutė ir F. Stankunas
16150F Čigono Meilė, Valcas
Pavasario Sveikinimai
Lietuvių Tautiška Orkestra
16149F Atie Rudenis Užšalo
Baltos Rankelės
Mahanojaus Lietuviška Mainierių Orkestra.
Singing ...oA..tPąiso'ĘĘ@ĘĘA
16146F Salčiai ir Merginos
Linksmas Amerikietes
F. Stankunas, Baritonas.
16147F Katriutės Polka
Klaipėdos Polka
Mahanojaus Lietuvių Mainierių Orkestra
16148F Senelio Polka
Jaunas Senis
A. Vanagaitis ir Akiras
12120F Puikiam Gegužės Vakare.
Liudnas Kalnėnas ir Šventa Lucia
Emil Velaczo.
16145F Pragėriau Žirgelį
Elsim Laukan.
A. Vanagaitis ir J. Olšauskas.
16143F Piatro Polka
Vestuvių
Mahanojaus Lietuviška Mainierių Orkestra
16142F Papienioką Polka
Prano Polka,
Mahanojaus Lietuviška Mainierių Orkestra
16137F Žalia Girele
Lik su Dievu Panitelia
Mahanojaus Lietuviška Mainierių Orkestra.
61002F Karvelėli
Plaukia sau laivelis
J. Babravičius, Tenoras.

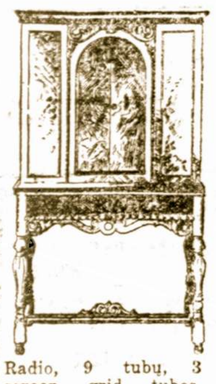

Radio, 9 tubų, 3 screen grid tubos. Dynamic speakeris, kaina su tubomis, su kabinetu, su viskuo

$92

Naujas grojimas - pianas - kaina tik

$195

Portable, panešamas fonografas, vertės $15.00, tiktai už (tik vienas del kiekvieno kostumerio). Galima groti visus tuos naujus rekordus, kuriuos girdite per radio.

$6. 95

Lietuviški Radio Programai per W. C. F. L. kiekvieną nedėldienį nuo 1 iki 2 po pietų. Per W. H. F. C. kas ketvergą, nuo 7 iki 8 val vak., duodami lėšomis Jos. F. Budriko korporacijos.

Jos. F. Budrik, Inc

3417-21 South Halsted Street

Phone Boulevard 4705

PATARIMAS

Musų tautiečiams lietuviams, kad musų banka turi labai gerų ir saugių Pirmų Morgičių ant pardavimo, taipgi pirmos rušies Auksinių Bonų — Gold Bonds.

Ypatos arba Draugijos turėdamos sutaupyto turto prie pirmos progos galėtų pasinaudoti atnešdami bankos knygutes del iškolektavimo, už kuriuos pinigus nusipirktų tinkamus Pirmus Morgičius arba Auksinius Bonus, ant kurių gautų 6%.

Nepamirškite draugai ir draugės, kad jeigu mes nedirbsime iš vieno ir neremsime savuosius, mes greitai išnyksime susimaišydami su svetimtaučiais. Jau šiandien nekurios korporacijos siegia darbininkus ir per save didieles bankas bando susiaurinti augimą ir veikimą mažesniųjų.

UNIVERSAL STATE BANKA yra vadinama 100% Clearing House Bank, kur jusų sudėtas turtas yra garantuojamas su desėtkais milijonų dolerių. Apie tą nevisos bankos Chicagoje gali pasigirti.

Dabar yra laikas atsilankyti pasitarti ir sudaryti ryšius su

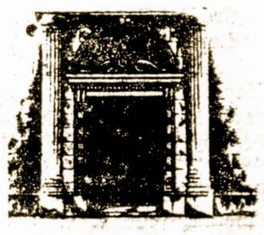

UNIVERSAL STATE BANK

3252 S. Halsted St.,

Ruoškimes prie Metinio

SandaroS KONCERTO

SEKMADIENY

Vasario 16 d.

LIET. AUDITORIJOJ

3133 So. Halsted St.

Isigykite Belietus iskalno

Chicagoje

TMD. Vakrinių Valstijų Koferencija.

Sausio 19 d., pirmą valandą po pietų, Sandaros svetainėje, 3331 So. Halsted Street, Chicago, Ill. įvyksta Tėvynės Mylėtojų Draugijos konferencija reikale business organizacijos Seimo Chicagoje. . . .

Kviečiami dalyvauti šioj konferencijoj vietos ir aplinkinių miestų ir kolonijų nariai ir veikėjai.

TMD. 22 kp. Valdyba.

TOWN of LAKE.

Pasekmingas Sandariečių Veikimas.

Daugiausia ačiū dviejų žmonių pasidarbavimui: p. D. Pivaronas ir p. J. Vaišvila šioj kolonijoj susitvėrė Sandariečių kuopa ir į pusantro mėnesio prirašė 50 naujų narių. To dar ne gana.

Pasitikimui naujų metų jie surengė Unity kliubo svetainėj vakarą, kuriam dalyvavo skaitlingas burys svečių. Vakaras taip gražiai nusisekė, kad ne vienas įsitarė, kad tokio vakaro townoflaikiečiai seniai nebuvo turėję. Reiškia susitvėrimas sandariečių kuopos išeina vietinių lietuvių naudai, nes pajvairėja abelnas veikimas, sutraukiama daugiau spėkų į kruvą ir visiems esti smagiau.

Bet įsitėmykim, jog tai Sandariečių pirmutiniai žingsnai. Neužilgo pastebėsim dar daugiau veikimo.

—Narys.

ROSELAND, ILL.

Mitingas.

Sausio 3 d. įvyko Golden Star kliubo metinis susirinkimas. Narių buvo daug. Keleta ligonių yra. Vienas tavorščius ilgai serga, bet nesako kas do liga. Vienas kandidatas pridavė aplikaciją, bet reikalauta iš jo ir metrikos.

Pereitų metų įplaukų buvo $4,223.17 — išlaidų $2,987. Liko:$1,236.17 centų. Parengimais uždirbta $992.17. Pinigai padėti ant pirmų morgyčių $7,000.

Narių turi apie tris šimtus.

Besket bolė lošis sekasi, stariečiai visada nugali kitatačius. Pavasarį, kaip baigsis besket bolė lošis ir prasidės base bolė lošis, nutarė surengti lošėjams vakarienę. Šitam tarimui priešinosi komunistai. Jiems pastebėta, kodel jus visada priešinatės geriems tikslams. Atsako, kaip nesipriešinsime. Jeigu jaunuoliai bus užganėdinti, mes negausime nei vieno jaunuolio. Jaunuoliai pageidavo, kad jiems į kliubauzę nupirktume radio. Jaunuoliai argumentavo, kad jie daug dirba kliubui, o kaip už darbą, butų gerai, kad kliubas nupirktų radio. Šitas sumanymas sunervavo tavorščius ir jie kaip vienas šturmu atakavo įnešimą. Jaunuoliai, kurie dar pritardavo tavorščiams, dabar pasipiktino jais. Sakė, mes niekada nepritarsime tavorščiams daugiau.

Gerai, kad kliubas turi sveiko proto valdybą. Jeigu ji butų komunistų rankose, negalėtume susirinkimus užbaigti. Rimtas pirmininkas, tavorščius moka nuraminti, sako, jųs sėskite, nelaikykite spyčius, čia ne garaže esate. Labai vietoje tokiems tavorščiams pastebi pirmininkas.

—Žmogus.

LIETUVIŲ VALANDA.

Pereitam sekmadieny, nuo 1 iki 2 val. po pietų, iš radio stoties WCFL. vėl teko girdėti lietuvių radio programa, kuris savo įvairiu turiniu darė klausytojams daug malonumo. Žmogus net nepastebėjo, kaip greit ta radio valanda prabėga. Rekordų reprodukcijoje teko pastebėti keletą naujų ir labai gerų dalykėlių, kuriuos labai malonu išgirsti. Jos. F. Budriko radio krautuvė netik moka programus surengti, bet ir žino kokia muzika ir dainos didžiumai patinka. Ketvergo vakarais nuo 7 iki 8 iš stoties WHFC. irgi buna labai geras ir gražus programas. Kiekvienam verta šiuos programus išgirsti.

Klausytojas.

Iš 18-tos Gatvės Apielinkės.

Metinis Susirinkimas.

Draugystė Susivienijimo Brolių ir Seserų Lietuvių laikys labai svarbu metinį susirinkimą, sekmadieny, Sausio 12 d., Dievo Apveizdos parapijos mokyklos 3 kambaryje, kaip 1-ma val. po pietų. Meldžiu visus narius susirinkti ir kiekvienas atsiveskite po naują narį del prirašymo ir padidinimo draugystės. Vyram ir moterims šioj draugijoj yra lygios teisės ir abieji yra priimami..

Tame susirinkime naujoji valdyba užims savo vietas ir bus išduotas knygų patikrinimo komisijos raportas.

—Valdyba.

ŽIURĖK, ŽIURĖK!

Nežurėk, bet Skaityk?

Ar girdėjai Chicagos lietuvių laudies šokius?

Tai bus pirmas ir nepaprastas liaudies šokių koncertas Chicagoj, kuri rengia Chicagos Veselių Orchestras ir dainininkas Juozas. Žiuronas, Nedėlij, Vasario-Feb. 2-ra, 1930 metais, 7:00 v. v.

Juozas Žuronas yra dainaves visoj Amerikoj lietuvių kolonijose ir Philadelphija Keith's Teatre su geriausiu pasisekimu. Juozas Žuronas ir Chicagos veselių Orchestra daro rekordus Victor kompanijoj. To jau gana, kad suprasite jog artistai yra pilnai užsitarnave tos augštos pagarbos kaipo artistai. Rekordus gausite jų koncerte. Šiame koncerte bus parodyta, kaip daro rekordus. Tikietus įsigykit iš kalno..

Po koncerto, bus ir šokiai.

Rep.

BRIDGEPORTAS.

Iš Draugijų Veikimo.

Kaip žinoma, viena iš didžiausių draugijų Bridgeporte yra Simono Daukanto, kuri laiks nuo laiko duoda šaunu parengimą ir sutraukia daug publikos.

Taigi ir šymet jie pirmieji ant programo. Sausio 12 d., Lietuvių Auditorijoj, didžiojoj svetainėj jie rengia puiku baliu su šokiais. Čia bus gera proga visiem draugiškai pasilinksminti.

Paieškau Partnerio
PUSININKO.
Patyrusio jauno fotografo, kuris norėtų atidaryti naują Photo Studiją ant pusinių išlygų. Atsišaukite laišku į:
SANDARA No. 25.
3331 So. Halsted St.

BRIDGEPORT KNITTING SHOP.
Neriam vilnonius svederius — storus ir plonus, taipgi ir vilnones pančiakas. Parduodam pigia kaina Neriam sulig užsakymo naujus svederius ir taisom senus. Vilnonės gijos del nėrimų ir vilnonės mategijos del kelnių vyrams ir vaikams Kviečiame atsilankyti ir įsitikinti musų prekių gerumu. Atdara kasdiena ir vakarais, taipgi sekmadieniais nuo 9 iki 4 po pietų.
Siunčiam užsakymus ir į kitus miestus.
F. SELEMONAVIČIUS.
504 West 33rd Street
Prie Normal Avenue
Telephone Victory 3486

Mirė p. Baškienė.

Šeštadienyje, sausio 4 d., 4 val. po pietų mirė visai nesirgusi A. A. p. Bakšienė. P. Bakšienė, kuri gyveno adresu 1610 So. Union Ave., dideliame liudėsyj paliko vyrą ir tris sunus. Velionė randasi p. Skudo koplyčioje.

—Juozas Blankus.

Skaitykite ir Platinkite "SANDARĄ"

EXTRA! EXTRA!

LIETUVA PAVEIKSLUOSE.

Nauji ir įdomus judami paveikslai, ką tik parvežti iš Lietuvos.

Fotografavo C. G. Lukšis.

Bus rodomi sekančiose vietose:

Sausio 5 d. 1930m., Parapijos svetainėje, Indiana Harbor, Ind.

Sausio 6 ir 7 d.1930 m., Parapijos svetainėje, Kenosha, Wisc.

Sausio 10 d. 1930 m., Draugysčių svetainėje 9th and Lincoln Ave., Waukegan, Ill.

Sausio 12 d. 1930 m., Parapijos Svetainėje, Springfield Illinois.

Sausio 13 d. 1930 m., Eagles Theatre, Westville, Ill.

Sausio 16 ir 17 d., 1930 m., Meldažio svetainėje, West Side, Chicago, Ill.

Pradžia 7:30 valandą vakare, įžanga 35 centai, vaikams 15 centų.

100 Knygų Rinkinys.

Didžiausias lietuvių knygynas "Lietuva" teikia gigantinę progą visiems Suvienytų Valstijų, Kanados, Centralinės ir Pietų Amerikos lietuviams įsigyti 100 KNYGŲ RINKINĮ. Kiekviena knyga skirtinga, didelių ir mažų naujų ir senesnių, įvairiausio turinio: apysakų, romansų, dainų, juokų, daktariškų, mokslinių, filosofinių, istorinių ir dar kitokių. Sykiu su šitomis knygomis gausite šiuos priedus dykai: "Birutės" Kalendorių ir mėnesinį žurnalą "Margutį", kurį leidžia ir redaguoja žymus humoristas ir kompozitorius Vanagaitis. "Margutis" užpildytas juokais, dainomis, paveisklais. Tą viską dabar galima gauti už $7.50. Gyvenantiems ne Suvienytose Valstijose — užsienyje, kainuoja $8.50. Visų kolonijų lietuviai nuoširdžiai kviečiami naudotis šita nepaprasta proga — knygų vertės gausite virš $30.00 ir dar priedų "Birutės" Kalendorių ir "Margutį" per visą metą. Sykiu prisiųsime savo naują knygų katalogą. Pinigus malonėkite siųsti šiuo adresu:

Knygynas "Lietuva."
3210 S. Halsted St., Chicago

LIETUVIŲ VALANDA
Kas Nedėldienį

Iš Stoties
W. C. F. L.
1280 Kilocycles

nuo 1 iki 2 po pietų.

KAS KETVERGA
iš stoties
W. H. F. C
1420 Kilocycles
nuo 7 iki **8 vakare**

Pasiklausykite.

Šiuos programus rengia

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3417-21 So. Halsted Street,
Tel. Boulevard 4705

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai. Vestuvėms Bukietai.
Specializuojam Laidotuvėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Avenue.

PARDAVIMUI.

80 akrų žemės Madison, Florida, parsiduoda labai pigiai. Turinti $1500.00 gali pirkti kitų palauksiu. Žemė derlinga, ypatingai tinkama pieninikystei.

J. P. UVICK,
2333 Barlum Tower
Detroit, Michigan.

Universal Restaurant
Skanus Valgymai
Kepta Vištiena
750 W. 31st Street
Netoli Halsted Street
A. A. NORKUS, Sav.

Phone Pullman 8484
DR. J. ETERNO
PHYSICIAN and SURGEON
Office Hours: 8 to 9 A. M.
1 to 3; 6 to 8 P. M.,
Sunday 9 to 11 A. M.
240 E. 115th St. Chicago

Telephone Boulevard 7078
Jagiello Pharmacy
JOHN KAZLAUSKAS, Sav.
Pas mus galite gauti įvairių gyduolių ir visokių žolių ir šaknų.
4559 So. Hermitage Avenue

Phone Grovehill 0264
Natali Zukauskas, D. N
NAPRAPATĖ
Laisniuota Akušenė
Valandos nuo 1 iki 8 vak.
3215 West 64th Place
CHICAGO, ILL.

B. R. PIETKIEWICZ & CO.
CONTRACTORS
REAL ESTATE
Inšiurinimai ir Paskolos.
Statytojai Namų
TEISINGAS PATARNAVIMAS
Priimam Senus Namus į Mainą
2608 West 47th Street

Z. S. MICKEVICE & CO.
NOTARY PUBLIC
2505 West 63rd Street
Tel. Hemlock 0800.

Phone Yards 5423
J. W. ZACHAREWICZ
Real Estate, Insurance and Loans
903 West 33rd Street
CHICAGO, ILL.

Graboriai

A. PETKUS.
Graborius ir Balsamuotojas.
Mes suteikiam mandagų, ir draugišką patarnavimą.
Patarnavimas visose Chicagos dalyse ir priemiesčiuose. Grabai pigiai net už $25.00.
OFISAS:
3238 South Halsted St.
Phone Victory 4088 — 4089
4424 So. Rockwell St.
Phone Virginia 1290

S. D. LACHAVICZ
Lietuvis Graborius ir Balzamuotojas.
Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų patarnavimas
J. F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 So. Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 So. 49th Ct. Cicero.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

GRABORIAI

S. M. SKUDAS
LIETUVIS GRABORIUS
Didelė Koplyčia dykai
718 West 18th Street
Tel. Roosevelt 7532

Tel. Yards 1138
Stanley P. Mazeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago.

J. LULEVIČIUS
Graborius ir Balsamuotojas
3103 S. Halsted St.. Chicago.
Telephone Victory 1115

Patarnauju laidotuvėse visose miesto ir miestelių dalyse. Moderniška koplyčia veltui.

J. F. RADŽIUS
Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje.
Laidotuvese patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti; todel, kad jis priklauso prie grabų išdirbystės.
Ofisas: **668 West 18th Street,**
Telephone Canal 6174
Skyrius: **3238 S. Halsted St.,**
Telephone Victory 4088.

Phone Boulevard 5203
I. J. ZOLP
Graborius
Privatiškas Ambulansas
Automobilių patarnavimas visokiuose reikaluose dieną ar naktį
1646 West 46th Street
CHICAGO, ILL.

AUBURN AVE. GARAGE
Joseph Martinkus, Savininkas.
Atdaras dieną ir naktį
Parendavoja automobilius pagrabams, krikštynoms ir vestuvėms
3315 Auburn Ave., Chicago
Tel. Boulevard 0120

ADVOKATAI

A. A. ŠLAKIS
ADVOKATAS.
Ofisas vidurmiestyj
Room 1502
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 West Washington Street
Corner Washington and Clark Sts.
Ofisc Tel. Central 2978
Namų Telefonas Hyde Park 3395

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto Ofisas
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
Gyvenimo vieta
3323 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
.. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto ..

Miesto Ofisas.
139 N. Clark St., Room 1909-1912
Telephone Randolph 3369
Tiktai pagal susitarimą.
JOSEPH W. GRIGAL
ADVOKATAS.
1579 Milwaukee Avenue
Room 202
Tel. Humboldt 5586
Namai: 5001 Berenice Average.
Telephone Palisade 4253

JOSEPH J. GRISH
ADVOKATAS
4631 S. Ashland Ave., 2nd
Telef Boulevard 2800
Residencija
6515 So. Rockwell Street
Telef Republic 9723

John Kuchinskas
Lietuvis Advokatas.
2221 West 22nd Street
Arti Leavitt Street
Telfonas Canal 2552
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vakare,
Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6 vak.

Phone Franklin 2460
Leonas S. Mikelonis
ADVOKATAS
10 South La Salle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 So. Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

Julius P. Waitches
LAWYER
52 East 107th Street
CHICAGO
Phone Pullman 5960

A. A. OLIS
ADVOKATAS.
11 S. La Salle St., Room 2001
Telephone Randoph 0331 — 0332
Va. nuo 9 ryto iki 6 v. v.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7-9 va. vak. apt. Nedėlio ir Pėtnyčios.

DAKTARAI

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: 1-3 ir 7-8; Ned. 10-12 ryte
Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave
Tel. Republic 7868
CHICAGO, ILL.

Tel. Republic 2266 — Hemlock 2010
DR. K. DRANGELIS.
DENTISTAS
Valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakaro išskiriant Trečiadienį
X-Ray Diagnosis Ultra-Violet Radiation Therapy
2417 West 63rd Street
(arti Western Avenue)

Dr. P. Z. Zalatoris
Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 val. rytais,
1 iki 3 val. po piet.
6 iki 9 val. vakarais.
Sekm. 9 iki 12 val. rytais.
Ofisas: 1821 So. Halsted St.
Telefonas Canal 0257
Rez.: 6600 S. Artesian Ave.
Telefonas Prospect 6659

Dr. A. J. Karalius
Gydytojas ir Chirurgas
3147 So. Halsted St.
Tel. Calumet 3294
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 12 dienos ir
nuo 2 iki 9 vakare.

DR. M. T. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
OFISAI:
4601 South Ashland Avenue
Tel. Boulevard 7820
Valandos 6 iki 8 vakare
2423 West Marquette Road
Tel. Prospect 1930
Valandos: 2 iki 4 po piet
Nedėlioms tik pagal sutarti
Rez: 6641 South Albany Avenue
Tel. Prospect 1930

Skaitykite ir platinkite "SANDARĄ"

A. MONTVID, M. D.
1579 Milwaukee Ave., Room 209
Kampas North Ave. ir Robey St.
Val.. 1—3 po pietų, 6—8 vak
Telephone Brunswick 4983
Namų telefonas Brunswick 0597
Ultra violėtinė šviesa ir diathermia

Tel Hemlock 8151
DR. V. S. NARYAUCKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2435 West 69th Street
Valandos:
Nuo 10:00 iki 1:00 ryto.
Nuo 6:30 iki 8:30 vak.
Antradieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

Telefonas Boulevard 9625
DR. P. OVITSKY
DENTISTAS.
4729 South Ashland Avenue
Netoli 47-tos gatvės.
OFISO VALANDOS:
9:30 iki 12:00 ryte
2:00 iki 5:00 po pietų
7:00 iki 9:00 vakare.

DR. A. J. BERTASH
3464 South Halsted Street
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų
ir nuo 6 iki 8 val. vakare
Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Phone Victory 2514
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas.
Val. nuo 2 — 4; 7 — 8:30
Nedėlioms pagal sutartį
3252 South Halsted Street

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS
DENTISTAS.
3252 South Halsted Street

Telephone Lafayette 5820
Dr. J. A. PAUKŠTYS
DENTISTAS X-RAY
4193 Archer Avenue

A. L. Davidonis, M. D
4910 So. Michigan Ave.
Telephone Kenwood 5107
Valandos
nuo 9 iki 11 val. ryte
nuo 6 iki 8 val vak.
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Boulevard 1401
DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
3343 So. Halsted St.
VALANDOS:
nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.
Nedėlioj nuo 10 iki 12 A. M.

Office Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
LIETUVIS DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Ant Zaleskio Aptiekos
CHICAGO, ILL.

Phone Canal 2118
Ofiso calandos nuo 6 — 8 v. vak.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
1900 South Halsted Street,
Residencija:
4193 Archer Avenue
Valandos nuo 2 — 4 po pietų.
Norintieji matyti prieš piet. pasšaukite telefonu
Telephone Lafayette 0098

Sandariečiai!
Duokit savo visus Spaudos Darbus SANDARAI
Mes atliekame nuo viziti. nės korčiukės iki storiausios knygos.
Gražiai, Greitai ir Pigiai.
Taipgi išdirbam visokios rūšies sieninius Kalendorius
SANDARA PUBLISHING CO.
3331 So Halsted Street — Phone Boulevard 0406
373 Kensington Avenue — Phone Pullman 0670